

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΥΛΟΓΙΑ

Έτος ΙΒ' • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2013

Αριθ Τεύχους 134

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
01. Ὁ Θεός νά μᾶς λυτρώσῃ! (π. Β. Γ. Β.)	347
02. Τά Γκόπια ὀνομάζονταν Βαρντάρσκα (π. Β. Γ. Β.)	348
03. Νοσφρά φαινόμενα τῆς «ύγιους» κοινωνίας (π. Κ. Λυράκης)	349
04. Πνευματικές ὑποδείξεις γιά τήν παρουσία μας στόν Ναό	352
05. Τό σχέδιο ἐκστρατείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ (Ι. Χαράλαμπος)	357
06. Ἡ διάδοσις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας (π. Κ. Κεφαλόπουλος)	362
07. Παραπλανητική ἡ Ἑγκύκλιος τῶν Θρησκευτικῶν (Λέων Μπράνγκ)	365
08. Ἡ Γτέγν φιλοξενίας ἀπόρων εἶναι ἔτοιμη! (π. Γεώρ. Χάας)	368
09. Ἡ Κυριακή πυριτιδαποθήκη (Νινέττα Βολουδάκη)	370
10. Μήπως ἦρθε ἡ ὥρα γιά ἑθνορικά Σχολεῖα; (Α. Μυρίλλας)	372
11. Προετοιμασία καί ἀναμονή... (π. Κων. Καλλιανός)	376
12. Ἡ ἠθική καί ἡ τέχνη (π. Ἡλίας Φρατσέας)	378
13. Ἡ Μουσική (Ἰωάννα Μακρῆ)	382
14. Ἑλληνική Παράδοσις μόνο στή Μαγειρική; (Μαρ. Διαμαντῆ)	385
15. Ἀγαμέμνων (Νίκος Τσιρώνης)	388

ἐνοριακή ΒΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ

(Ι. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)

Ἀσκληπιοῦ 38 (Ἀθήνα) Τ.Κ.106.80

Τηλ.:2103612449 - Fax:2103627037 - e-mail: vasvolou@otenet.gr

www.agnikolaos.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Ἰ. Ναός Ἀγ. Νικολάου Πευκακίων

ΕΚΔΟΤΗΣ - Διευθυντής Συντάξεως: π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

Καλλιτεχνική Ἐπιμέλεια: Σαπφώ Νίνου

Τυπογραφική Ἐπεξεργασία: Σπῦρος Κροντήρης & Δέσποινα Καρζῆ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Ἐκδόσεις “ΥΠΑΚΟΗ”

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

Ἐπιτρέπεται ἡ μέ ὁποιοδήποτε τρόπο ἀναδημοσίευση τῶν ἀρθρῶν τοῦ τεύχους αὐτοῦ μέ τήν ἀπαραίτητη προϋπόθεση νά ἀναγράφεται στήν ἀναδημοσίευση ἡ πηγή προελεύσεώς τους καθώς καί ὁλόκληρο τό ὄνομα τοῦ συντάκτου τους καί ὄχι μόνο τά ἀρχικά του, μέ τά ὁποῖα τυχόν δημοσιεύονται τά ἀρθρα στό περιοδικό μας.

Ο ΘΕΟΣ ΝΑ ΜΑΣ ΛΥΤΡΩΣΗ!

Εθνική Ἐπέτειος τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 μᾶς βρίσκει καί φέτος ἀνέτοιμους νά τήν κατανοήσουμε, νά τήν ζήσουμε καί νά τήν ἀξιοποιήσουμε γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν πολλῶν καί περιπλόκων προβλημάτων τοῦ σήμερα.

Αὐτό πού μᾶς συμβαίνει, εἶναι καί τό καίριο πρόβλημα τῶν σημερινῶν προβλημάτων μας. Τό νά μή μπορούμε νά ἰδοῦμε καί νά οἰκαιοποιηθοῦμε τά γεγονότα πού σηματοδότησαν τήν νεώτερη ἱστορία μας καί ζωντάνεψαν τήν Πίστη τῶν Πατέρων μας μέ τήν αὐτοπρόσωπη Παρουσία τῆς Παναγίας μας, γιά ἄλλη μιά φορά, ὡς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ στά πεδία τῶν μαχῶν κατά τοῦ Ἄξονος τῆς ἀλαζονείας, τῆς βαρβαρότητος καί τοῦ ἐπεκτατισμοῦ.

Πρέπει κατεπειγόντως νά μᾶς ἀπασχολήσῃ τό ἐρώτημα: **Πῶς μέσα σέ ἑβδομήντα χρόνια –μέ τό πέρασμα μιᾶς γενιᾶς– ἀλλοτριωθήκαμε τόσο πολύ, πού δέν θυμίζουμε πιά οὔτε τόν Χριστιανό ἀλλ’ οὔτε καί τόν Ἕλληνα!**

Τώρα, πού δέν θυμίζουμε αὐτό πού ἔχει ἀξία, τώρα, πού σάν ὅλα τ’ ἄλλα, δέν μᾶς λέει τίποτα καί ἡ ἱστορία μας, “τό ἔχουμε ρίξει” στίς... προφητεῖες! Μᾶς ἀρέσει νά ἀκοῦμε καί νά μεταφέρουμε προφητεῖες, παλαιές καί σύγχρονες, γιά τά μελλούμενα πού πρόκειται νά συμβοῦν! Καί εἴμαστε σίγουροι ὅτι ξέρουμε καλά νά ἐρμηνεύουμε τίς προφητεῖες, παρ’ ὅτι ἔχουμε οἰκτρά ἀποτύχει στήν ἐρμηνεία καί στήν ἀξιοποίηση τῶν γεγονότων πού πέρασαν! Ἀλλοίμονο!

Αὐτή ἡ βλακώδης προφητολαγνεία μας, ἐξηγεῖ ἀπόλυτα καί τή σημερινή κατάστασή μας, ἀπό τήν ὁποία **μόνο ὁ Θεός μπορεῖ νά μᾶς λυτρώσῃ**, ἄν μᾶς λυπηθῇ, θεωρώντας μας –ὅπως ἔλεγε ὁ μακαριστός π. Ἐπιφάνιος– ἡ βλάκες ἢ τρελοῦς!

Τελειώνουμε τήν “ἐλεγεία” μας, μέ ἕνα ἀπόσπασμα ἀπό τό ποίημα «**Ὁ Κῆπος τοῦ Προφήτη**» τοῦ μεγάλου Λιβανέζου ποιητή **Χαλίλ Γκιμπράν** (جليل نربج ليدي نارنج, 1883-1931), πού τό ἔγραψε τό 1923 καί ἀκτινογραφεῖ μέ ἐκπληκτικό τρόπο τήν πνευματική ἐθνική μας ἀσθένεια ἀλλά καί καταγράφει τίς συνέπειές της στήν καθημερινή μας ζωή:

**«Τό ἔθνος νά λυπᾶσθε, ἄν φορεῖ ἔνδυμα πού δέν τό ὕφανε.
Ψωμί ἄν τρώει, ἀλλά ὄχι ἀπ’ τή σοδειά του.**

Κρασί ἄν πίνει, ἀλλὰ ὄχι ἀπό τό πατητήρι του.

Τό ἔθνος νά λυπᾶστε,
πού δέν ὑψώνει τή φωνή παρά μονάχα στή πομπή τῆς κηδείας.
Πού δέν συμφιλιώνεται, παρά μονάχα μέσ τά ἐρείπιά του.
Πού δέν ἐπαναστατεῖ,
παρά μονάχα σάν βρεθεῖ ὁ λαιμός του ἀνάμεσα στοῦ σπαθί καί τήν πέτρα.

Τό ἔθνος νά λυπᾶστε πού ἔχει ἀλεποῦ γιά πολιτικό,
ἀπατεῶνα γιά φιλόσοφο,
μπαλῶματα καί ἀπομιμήσεις εἶναι ἡ τέχνη του.
Τό ἔθνος νά λυπᾶστε πού ἔχει σοφούς ἀπό χρόνια βουβαμένους»!

Τήν Ἑλλάδα νά λυπᾶστε, προσθέτω ἐγώ, πού ἐνῶ ἔπρεπε νά εἶναι
«τό Φῶς τοῦ κόσμου», ἔγινε σκοτάδι καί, παρ' ὅτι οἱ ἄλλοεθνεῖς τῆς
δίνουने τό φῶς τῶν συμβουλῶν τους, ἐξακολουθεῖ νά μήν ἀκούη!
Ὁ καθένας μας ἄς ἀναλάβῃ τίς εὐθύνες του!...

Πρωτ. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

ΤΑ ΣΚΟΠΙΑ ΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΝ ΒΑΡΝΤΑΡΣΚΑ!

Ἀπό τοῦ ἔτους 1912 τό βόρειο τμήμα τῆς Μακεδονίας πού κατέλαβε ἡ
Σερβία, δηλαδή αὐτό πού ἀποτελεῖ σήμερα τό κράτος τῶν Σκοπίων, ἔλαβε
τό ὄνομα **Βαρντάρσκα** (προφανῶς ἀπό τόν ἄνεμο Βαρδάρη), ὅπως μαρτυρεῖ
καί τό κατωτέρω γραμματόσημό τους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἡ διαβρωτική καί πανούργα πολιτική τοῦ Τίτο, μετά τό 1941, μετωνόμασε
τήν Βαρντάρσκα σέ... ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, χωρίς νά τήν ἐπιστρέψῃ στήν Ἑλλάδα,
ἀλλά καί χωρίς τήν παραμικρή ἀντίδραση τοῦ ὀλετήρος τῆς Ἑλλάδος, πρωθυ-
πουργοῦ Κωνσταντίνου Καραμανλῆ, τόν
ὁποῖο κάποιοι θεωροῦν καί ἐθνάρχη!

Ὁ Ἑλληνικός λαός δέν ἐνημε-
ρώθηκε γιά τό γεγονός αὐτό μέχρι τοῦ
ἔτους 1990 πού ἔγινε θέμα στήν Ἑλλη-
νική Βουλή.

Στίς σημερινές διαπραγματεύσεις
τῶν διπλωματῶν μας ἔχει γίνει χρήση
αὐτοῦ τοῦ γραμματοσήμου τους;

Πρωτ. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

Νοσηρά φαινόμενα τῆς «ὑγιoῦς» κοινωνίας

Ἐπιθετικότητα καὶ ἔγκλημα

Ξτὴν κοινωνία τῆς ἀφθονίας στὴν ὁποία ὅλοι ζοῦμε, καὶ μόνο σ' αὐτήν, βρίσκονται πολλές ἀπὸ τίς σημαντικότερες αἰτίες τῶν νοσηρῶν φαινομένων τῆς, ὅπως τὸ ἄγχος, ἡ ἐπιθετικότητα, ἡ ἔλλειψη ἀνθρώπινης ἐπικοινωνίας, οἱ ποικίλες μορφές νευρώσεων, ἀλλὰ καὶ ὁ ψυχικὸς κλονισμὸς καὶ τὸ ἔγκλημα. Ὅσο καὶ ἂν φαίνεται παράδοξο ἡ λεγομένη «κοινωνία τῆς ἀφθονίας» καὶ ὁ ὑπερκαταναλωτισμὸς ἀποδυναμώνουν τὰ ἀναχώματα ἐκεῖνα, πού κρατοῦσαν τὴν ἐγκληματικότητα ἔξω ἀπὸ τὴ χώρα μας. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὁ γκαγκστερισμὸς εἶναι μιὰ μορφή ἐγκλήματος, πού ἀνθεῖ ἀκριβῶς στὶς κοινωνίες ἐκεῖνες πού τὸ «ιδεῶδες» τῆς κατανάλωσης προωθεῖται ὡς ὑπέρτατη ἀξία. Ἡ «κοινωνία τῆς ἀφθονίας» καὶ τοῦ ὑπερκαταναλωτισμοῦ λειτουργεῖ ἐξουθενωτικά πάνω στὶς δυνάμεις ἀναστολῆς καὶ αὐτοσυγκράτησης. Καὶ εἶναι πρωταρχικὸς στόχος κάθε παιδαγωγικοῦ συστήματος ἡ ἀσκήση τῆς αὐτοκυριαρχίας. Ἐτσι ἄλλωστε ἐξηγεῖται ὅτι νεαρά ἄτομα, κατὰ κανόνα, υἱοθετοῦν μορφές ἔκνομης δράσης, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν αὔξηση τῆς ἐπιθετικότητας, τὴν παρόξυνση τῆς ἀνταγωνιστικότητας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἐπίταση τῆς βίας, τὸ «σκληρό» ἔγκλημα.

Δυστυχῶς, διαπιστώνουμε τὴν ἀλματώδη αὔξηση τοῦ εἶδους ἐκείνου τῆς ἐγκληματικότητας, πού ἐάν δέν ἦταν τελείως ἄγνωστο, πάντως ἦταν σπάνιο στὴ χώρα μας. Ἡ ληστεία, τὸ περιφημο χόλντ-απ (κράτα γερά) τῶν Ἀμερικανῶν. Ἐνα εἶδος ἐγκληματικότητας, πού δείχνει ὅτι καὶ στὴν Ἑλλάδα ἀναπτύσσονται βῆμα πρὸς βῆμα ποικίλες ξενόφερτες μορφές ἀντικοινωνικότητας. Τὸ γεγονὸς αὐτό –σέ συνδυασμὸ μὲ τὴν κατακόρυφη αὔξηση τῆς ἐπιθετικότητας, πού διαπιστώνουμε κάθε στιγμὴ στὴν καθημερινή ζωὴ– μᾶς προβληματίζει ὅλους βαθειά. Ἐσπείραμε ἀνέμους, θερίζομε θύελλες. Δέν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία γι' αὐτό. Ἡ σύγχρονη ζούγκλα ἐπεκτείνεται μὲ ταχύτατους ρυθμούς καὶ τὸ «σκληρό» ἔγκλημα γίνεται πιά στοιχεῖο τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς.

Ἀρνηση καὶ τῆς Πατρίδος

Ἐπιπλέον στὸν αἰῶνα μας ὁ ἄνθρωπος ἀναζητεῖ εὐκαιρία γιὰ νὰ δείξει μὲ λόγο καὶ μὲ πράξη, πόσο ἔρχεται σέ ἀντίθεση μὲ τὴ φύση του καὶ μὲ τὸν ἑαυτό του. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἡ ἀμφισβήτηση τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου τοῦ ὅρου καὶ τῆς ἔννοιας τῆς «πατρίδας».

Ἀπὸ αὐτὴ τὴν παιδικὴ ἡλικία γεννᾶται μέσα στὸν ἄνθρωπο ἓνα σύνθετο βίωμα, συναισθηματικὸ καὶ καθαρά ὑπαρξιακό, τὸ βίωμα τῆς

πατρίδας.

Ο δυναμιτιστής όμως άνθρωπος του καιρού μας, ο άνθρωπος που ήδονίζεται με την άρνηση και το γκρέμισμα –κατατρώνοντας τον εαυτό του, φθείροντας την ψυχή του, μισώντας κάποτε την ίδια του τη φύση– κτυπᾶ, ἀρνείται, λησμονεί και την ίδια του την πατρίδα.

Όμως πατρίδα δεν είναι μονάχα ο τόπος που γεννιέται. Είναι και ο τόπος όπου έζησε, που ανατράφηκε το σώμα και το πνεῦμα του, που έγινε ζωή του και που μέ όλες τις φανερές και μυστικές δυνάμεις της ύπαρξής του τον αισθάνεται και τον γνωρίζει. Ακόμη και τὰ ὅσα που βαστάζουν το άνθισμα ή τὰ γηρατεία του κορμιού του και αυτό είναι υλικό της πατρίδας του· από τούς καρπούς της, το νερό της, τον άέρα της πλάσθηκαν, στερεώθηκαν και τον ὕψωσαν άνθρωπο υπερέφανο.

Αλλά ή πατρίδα δεν αποτελεί μόνο υλική πραγματικότητα. Είναι και πραγματικότητα ήθική. Και ως τέτοια γεννᾶ στον άνθρωπο μιᾶ βεβαιότητα συνυφασμένη με την ιστορία του έθνους όπου ανήκει.

Βέβαια, δεν είναι δυνατόν νά αποκρύψει κανείς ότι σήμερα αὐλακώνουν τον κόσμο και κατακαίουν ένα τμήμα της νεολαίας ιδεολογίες, που διδάσκουν την αποκοπή από την πατρίδα, το μίσος προς αυτή, την άρνηση νά συγκροτηθεῖ μιᾶ έθνική συνείδηση που νά κυβερνάει τις πράξεις των ανθρώπων, αφού κατανικήσει και υπερβεί το ατομικό τους συμφέρον, ή την πολιτική στράτευση.

Πως αλήθεια, ο άρνητισμός και ο μηδενισμός του καιρού μας, στρέφει τον άνθρωπο έναντίον του ίδιου του του εαυτού! Ακόμη και έναντίον της πατρίδας του! Αυτή ή έναντίωση, ή άρνηση, ή έχθρότητα εκδηλώνεται είτε με την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος είτε με τή διαμόρφωση και ανάπτυξη μιᾶς ζωής κλειστής και ἐγωϊστικής, όπου ο ατομισμός είναι ή κινητήρια δύναμή της και το ατομικό συμφέρον ο ὕψιστος συντελεστής της.

Και έτσι δημιουργείται ή τρομακτική αντίφαση, που ἔγκειται στο ότι, όσο πληρέστερα και υπερβολικότερα «ίκανοποιείται» το άτομο, τόσο περισσότερο υποβαθμίζονται και καταστρέφονται τὰ συλλογικά αγαθά της ανθρώπινης ύπαρξης. Τὰ δάση χάνονται, οί θάλασσες και οί ποταμοί γίνονται βοῦρκοι, ή ατμόσφαιρα μολύνεται, οί πόλεις γίνονται ἀφιλόξενες, αφόρητες, ασφυκτικές, πιεστικές. Τό άτομο-σουπερκαταναλωτής, γιά νά λειτουργήσει «σωστά» στην οίκονομία του κέρδους, πρέπει νά «ἀπεκδυθεῖ» κάθε αντίληψη συλλογικού αγαθοῦ.

Σήμερα ο άνθρωπος δεν θέλει πιά νά παραδειγματισθεῖ οὔτε και από τὰ ζῶα. Διότι και τὰ πουλιά ἔχουν τή δική τους φωλιά και τὰ ζῶα τή δική τους, τὰ έντομα, ακόμη και τὰ ἀγρίμια κάπου φωλιάζουν και ἐκεῖ ξαναγυρίζουν. Γνωρίζουν τὰ χελιδόνια τον τόπο τους, συνδέονται με

τόν τόπο, τόν θυμούνται, τόν σέβονται, τόν αγαπούν.

Αντίθετα, γιά τό σημερινό ἄνθρωπο ἡ ὁμορφιά τῆς ζωῆς περιορίζεται στήν ἀκόρεστη καταβόθρα μιᾶς καταναλωτικῆς καί ἀποκτηνωτικῆς βουλιμίας. Ὅχι τό «εἶναι» τῆς ζωῆς μας, ἀλλά τό «ἔχειν», ἔλεγε ὁ Ἑριχ Φρόμ, εἶναι ὁ νόμος τῆς ὑπαρξέας μας στό σύγχρονο κόσμο. Ὅμως, ὅσο διογκώνεται τό «ἔχειν», τόσο συρρικνώνεται τό «εἶναι», τόσο ὀλιγοτερο ἱκανοί γινόμαστε νά ὀλοκληρώσουμε τήν προσωπικότητά μας καί νά βιώσουμε πολυδιάστατα τή ζωή μας.

Ἀκριβῶς γι' αὐτό συμβαίνει σήμερα νά διαπιστώνουμε ὅτι ἡ εὐημερία μας δέν συνοδεύεται μέ ἀντίστοιχη πνευματική ἀνάπτυξη καί ψυχική ὀλοκλήρωση.

Ὅλα τά προαναφερθέντα ἀποτελοῦν σημεῖα τῶν καιρῶν, ἐνδεικτικά μιᾶς καθολικῆς ἀναταραχῆς. Ἀναμφισβήτητα καί τό τίμημα πού πληρώνει ὁ καθένας μας ἀτομικά καί ἡ κοινωνία στό σύνολό της εἶναι πολύ μεγάλο γιά νά τό ἀγνοήσουμε.

Ναρκωτικά, ἀκατάλληλα φίλμς, ἐντυπα, ἐκχυδαϊστικά πρότυπα «ἐπιτυχίας» πού προβάλλονται ἀπό τά μέσα ἐπικοινωνίας καί τόν τύπο, ἡ τηλεόραση, ἡ ἀποθέωση τῆς βίας, τῆς ἀποκτήνωσης καί τῆς συναισθηματικῆς ψυχρότητας σ' ὅλους τούς τόνους καί σ' ὅλες τίς ἀποχρώσεις. Καί ὅλα αὐτά, στό ὄνομα μιᾶς ὑποθετικῆς ἐλεύθερης πολυχρωματικῆς, πολυδιάστατης καί πολυφωνικῆς κοινωνίας, τήν ὁποία –προσπαθοῦν νά μᾶς πείσουν– ἔχομε τό τεράστιο προνόμιο νά ἀπολαμβάνομε! Νά ἀπολαμβάνομε μέ τίμημα τήν πνευματική, τήν ψυχική, ἀλλά καί τή σωματική ἀπονέκρωση μεγάλων μερίδων τοῦ πληθυσμοῦ καί βέβαια τῆς νέας γενιᾶς, πού ζεῖ ἕνα ἐντελῶς πλαστό ὄνειρο «εὐτυχίας» καί «ἡδονῆς», τό ὅποιο διαμορφώνει μιά ψεύτικη συνείδηση καί ἀκόμη μιά ψεύτικη «ἰδεολογία».

Συμπερασματικά μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἡ μυστηριώδης καί θαυμαστή συνάμα ὑπαρξη, πού ὀνομάζεται ἄνθρωπος, γίνεται «ρόδον τῶν βιαίων ἀνέμων τῆς ἱστορίας» καί ἀνέστιος καί πένης ἠθικά φθάνει στήν ἀκραία ἀπόγνωση, στόν προθάλαμο τῆς καταστροφῆς. Καταντάει ὁ ἀλλοτριωμένος, ὁ ἀποξενωμένος, ὁ ὑπερπροστατευόμενος καί ταυτόχρονα ὑπεραπειλούμενος, πού ψάχνει γιά λύτρωση ἐκεῖ, ὅπου δέν ὑπάρχουν παρὰ μόνο θανάσιμες παγίδες. Καί θά ψάχνει ὅλο καί περισσότερο, ὅσο τά ψεύτικα ὑποδείγματα τῆς ζωῆς, πού τοῦ ὑποβάλλονται, μειώνουν ἀντί νά αὐξάνουν τήν ἱκανότητα νά ζεῖ καί νά χαίρεται ἀληθινά καί γνήσια.

Αρχιμ. Καλλίστρατος Ν. Λυράκης
τ. Ἱεροκῆρας Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΜΑΣ ΣΤΟΝ ΝΑΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Α. ΓΕΝΙΚΑ

Οἱ ὑπογραφόμενοι Ἐφημέριοι τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Πευκακίων Ἀθηνῶν, π. Βασίλειος Βολουδάκης, π. Ἡλίας Φρατσέας, π. Πασχάλης Γρίβας καί π. Γεώργιος Χάας, μαθητεύοντες στό πνεῦμα τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας παραγγέλλουμε στοὺς Πιστοὺς τὰ ἀκόλουθα:

Κάθε Ἱερός Ναός καί, συνεπῶς καί ὁ Ἱερός Ναός μας, ἔχει χρέος νά περιβάλη μέ ἀγάπη, νά στηρίξη, νά περιθάλλῃ καί νά διδάσκῃ τοὺς προσερχομένους σ' αὐτόν πιστοὺς μέ κάθε τρόπο.

Ἰδιαιτέρως διδακτικὴ εἶναι ἡ μέ εὐλάβεια καί συναίσθηση τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, ἡ τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας καί ἡ τέλεση τῶν Ἱ. Μυστηριῶν, μέ τὴν προϋπόθεση ὅτι ὑπάρχει ἀπόλυτη συνεργασία Κλήρου καί λαοῦ.

Γιὰ τὴν ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς συνεργασίας θά σᾶς παρακαλέσουμε νά ἀποδεχθῆτε καί νά τηρήσετε τίς κατωτέρω Ὁδηγίες, οἱ ὁποῖες δέν προέρχονται ἀπὸ τὴν ἰδιοτροπία τῶν Ἱερέων τοῦ Ναοῦ μας ἀλλὰ πηγάζουν ἀπὸ τὸ ἥθος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας πού διαμορφώθηκε ἀπὸ τὴν Ἀγία Γραφή καί τὴν Ἱερά μας Ἀγιοπνευματικὴ Παράδοση καί ἐνισχύθηκαν ἀπὸ τὴν παραίνεση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μας, ὁ ὁποῖος μᾶς ὑπογράμμισε τὴν εὐθύνη μας ὡς Ποιμένων γιὰ τὴν περιφρούρηση τῆς ἱερότητος τῶν Ἱερῶν Ναῶν.

Α. Ἡ εἴσοδος μας στὸν Ἱερό Ναό πρέπει νά γίνεται μέ τὴν συναίσθηση ὅτι εἰσερχόμεθα στὴν Οὐράνια Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὅπως μᾶς διδάσκει ἡ Ἐκκλησία μας: «Ἐν τῷ Ναῷ ἐστῶτες τῆς Δόξης σου ἐν Οὐρανῷ ἐστάναι νομίζομεν». Ἡ συναίσθηση αὐτὴ δέν πρέπει νά μένῃ μόνο μιά προσωπικὴ ὑπόθεση τοῦ καθενός ἀλλὰ νά γίνεται ἐμφανὴς καί στοὺς ἄλλους.

Ἔτσι, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ μας ἐμφάνιση, πού φανερώνει τὸ ἥθος καί τὴν ποιότητα τοῦ ἀνθρώπου ἀλλὰ καί τὰ «πιστεύω» του, πρέπει νά ἀρμόζῃ στὴν ἱερότητα τοῦ χώρου καί στὰ τελούμενα σέ αὐτόν. Φορέματα πού ἀφήνουν ἀκάλυπτα τὰ προκλητικὰ μέρη τοῦ σώματος ἢ πού εἶναι ἀπολύτως διαφανῇ ἢ σόρτς, δέν ἔχουν θέσῃ οὔτε σέ χώρους πού παρίστανται ἐπίσημα πρόσωπα τῆς Πολιτείας, πολὺ δέ

περισσότερο δέν ἔχουν θέση στόν Ναό τοῦ Ζῶντος Θεοῦ.

Πρόσφατα στήν Ἀγγλία ἡ **Βασίλισσα Ἑλισάβετ** δημιούργησε στό **Ascot** –πού γίνονται ἵπποδρομίες– ἓνα σῶμα εἰδικό γιά τήν περιφρούρηση τῆς ἐνδυμασίας τῶν γυναικῶν, τήν **fashion police (=ἀστυνομία μόδας)** (!), τό ὁποῖο προσφέρει κατάλληλα ἐπανωφόρια στίς ἄσεμνα ἐνδεδυμένες γυναῖκες ὥστε νά μή βλέπη ἡ βασίλισσα τή γύμνωσή τους, διότι τό θέαμα αὐτό προσβάλλει τό ἀξίωμά της! Οἱ Ἴπποδρομίες καί ἡ Βασίλισσα εἶναι ἀνώτερα καί ἱερώτερα ἀπό τόν Δημιουργό τοῦ Παντός καί τόν Ναό του;

Β. Μετά τήν εἴσοδο στόν Ναό καί τήν προσκύνηση τῶν εἰκόνων ἡ στάση μας σέ ἓνα συγκεκριμένο σημεῖο τοῦ Ναοῦ, χωρίς νά μετακινούμεθα ἢ νά συζητοῦμε μέ ἄλλους, εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιά νά λάβουμε τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καί νά ὠφεληθοῦμε. Πῶς θεωροῦμε αὐτονόητο νά σιωποῦμε, ὅταν βρισκόμαστε σέ ἐπίσημους χώρους –γιά νά μή μᾶς κακοχαρακτηρίσουν ἢ μᾶς προσβάλλουν– ἢ σέ χώρους καλλιτεχνικῶν παραστάσεων καί δέν θεωροῦμε αὐτονόητη τή σιωπή μας στόν Ναό τοῦ Θεοῦ μας ἀλλά συνομιλοῦμε (πολλές φορές μέ καγχασμούς), ἔτοιμοι, μάλιστα, νά ἀντιδράσουμε ἂν οἱ ὑπεύθυνοί της τάξεως μᾶς ὑπενθυμίσουν τήν ἱερότητα τοῦ χώρου;

Γ. Μιά νέα πρακτική τείνει νά γενικευθῇ. Μητέρες εἰσέρχονται στόν Ναό μέ τά τετράτροχα καρότσια(!), μέσα στά ὁποῖα μεταφέρουν τά νήπια. Ἡ συμπεριφορά αὐτή ὄχι μόνο δέν ἀρμόζει στόν Ναό τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ τό θέαμα θυμίζει «Παιδική Χαρά», ἀλλά εἶναι ἀνάρμοστο ἀκόμη καί γιά τίς κατ’ οἶκον ἐπισκέψεις μας ἢ καί γιά τίς μεταβάσεις μας σέ Δημόσιες Ὑπηρεσίες καί Αἵθουσες ἐκδηλώσεων.

Ἐπίσης, ἐκτός τῆς φθορᾶς τοῦ δαπέδου (ὅπως τοῦ ἀνακαινισμένου Ναοῦ μας, τοῦ ὁποῖου τό δάπεδο εἶναι μνημειακό) καί τῶν ἄλλων ἐπιφανειῶν καί ἀντικειμένων τοῦ Ναοῦ, στά ὁποῖα προσκρούουν τά καρότσια αὐτά, ὑπάρχει κίνδυνος τραυματισμῶν, ἰδίως ἡλικιωμένων προσώπων.

Συνιστοῦμε στούς γονεῖς νά μεταφέρουν τά νήπια σέ μικρά, relax, τά ὁποῖα χρησιμεύουν καί ὡς κάθισμα τῶν παιδιῶν. Πῶς τόσα χρόνια μεταφέραμε καί ἐμεῖς καί οἱ προγενέστεροί μας τά παιδιά μας καί οἱ σημερινοί γονεῖς, μέ τίς τόσες ἀνέσεις, πρέπει νά καθιερώσουν αὐτήν τήν βαρβαρότητα τῶν τροχοφόρων στόν χώρο τῆς Θείας Λατρείας;

Βεβαίως αὐτά δέν ἀφοροῦν στά πρόσωπα μέ εἰδικές ἀνάγκες, ἀφοῦ καί ἡ Ἁγία Γραφή μᾶς λέγει ὅτι σέ τέτοιες περιπτώσεις «ἀπεστεγάσθη καί ἡ στέγη» γιά τήν εἴσοδό τους.

Δ. Ἡ τέλεση τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων δέν ἐπιτρέπεται νά μετατρέπη

τόν Ναό σέ χῶρο ἰδιωτικῆς χρήσεως. Καί γιά τά ἱερά Μυστήρια, γιά τό πῶς καί γιά τό τί πρέπει νά γίνη, εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ Ἱερεῖς καί τό Προσωπικό τοῦ Ναοῦ καί ὄχι οἱ συγγενεῖς, οἱ ἀνθοστολιστές καί οἱ φωτογράφοι πού ἐμπλέκονται στό καθένα ἀπό αὐτά. Ἡ συμμόρφωση στίς ὑποδείξεις τῶν ὑπευθύνων εἶναι ὑποχρέωση ὅλων τῶν προσερχομένων στόν Ναό.

Ἐπίσης, κατά τήν τέλεση τῶν Ἱ. Μυστηρίων δέν πρέπει νά μετατρέπεται ὁ Ναός σέ Θέατρο ἢ χῶρο ἐπιδείξεως μόδας. Δέν εἶναι ἀνεκτό τό θέαμα τῶν Ναῶν, ὅταν κατά τήν ὥρα τῶν Μυστηρίων θυμίζουν κοσμικό Κέντρο ἢ παιδικό Πάρτυ, μέ ἐπιδεικτικούς ἀνθοστολισμούς καί φαντακτερή διακόσμηση, μέ μπαλλόνια καί Μίκυ-Μάους ἀκόμη καί στήν ἱερά Κολυμβήθρα, ἡ ὁποία εἶναι ἱερό Σκεῦος, ὅπως εἶναι καί τό Ἅγιο Ποτήριο!

Ε. Γνωρίζουμε ὅτι πολλοί ἔρχονται κατά τήν ὥρα τῶν Ἱ. Μυστηρίων χωρίς προετοιμασία καί χωρίς πνευματική ἀγωγή καί καθοδήγηση. Προσέρχονται, εἴτε ὡς γονεῖς, εἴτε ὡς ἀνάδοχοι ἢ παρὰνυμφοι, μέ κοσμικά κριτήρια καί τήν ἀντίληψη πῶς, σέ ὅ,τι θελήσουν, ὁ Ναός πρόθυμα θά ἱκανοποιήσῃ τίς ματαιόδοξες ἐπιθυμίες τους, ἀφοῦ τόν θεωροῦν ὡς ἐνοικιαζόμενο χῶρο (παρ' ὅτι ἐκ μέρους τοῦ Ναοῦ μας ποτέ δέν ὑπῆρξε ἡ παραμικρή οἰκονομική ἀπαίτηση), κάτι παραπλήσιο μέ τό κοσμικό Ἑστιατόριο, πού θά κατευθυνθοῦν μετά τό τέλος τοῦ Μυστηρίου.

Γιά νά ἀποφεύγονται, λοιπόν, οἱ δυσάρεστες συζητήσεις στίς ὥρες τῆς χαρᾶς τῶν Μυστηρίων, οἱ πιστοί θά ἐνημερώνονται περί τοῦ «πῶς δεῖ ἐν Οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι» ἀπό τόν Ἐφημέριο, ὁ ὁποῖος θά προγραμματίσῃ τήν ἡμέρα καί τήν ὥρα τελέσεως τοῦ Μυστηρίου τους. Πέραν τῶν προφορικῶν ὁδηγιῶν, θά λαμβάνουν ἕνα ἔντυπο, στό ὁποῖο ἀναγράφονται ὅλες οἱ προϋποθέσεις πού θέτει ὁ Ναός μας γιά τήν κατά Θεόν τέλεση τοῦ Μυστηρίου τους. Τό ἔντυπο αὐτό πρέπει νά τό διαβάσουν καί ἐν συνεχείᾳ νά τό ὑπογράψουν ἐνώπιον τοῦ Ἱερέως. Ἀντίγραφό του θά παραμένῃ στό Ἀρχεῖο τοῦ Ναοῦ, ὥστε νά μήν ὑπάρξῃ ἀμφισβήτηση ὡς πρός τήν ἐνημέρωσή τους. Τό περιεχόμενο τοῦ Ἐντύπου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Β. ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

«Ὁ ὑπογραφόμενος (γονέας, ἢ μελλόνυμφος).....
....., δηλώνω ὅτι, προκειμένου νά τελεσθῇ (ἡ βάπτισμα τοῦ/τῆς ἢ (ὁ γάμος των..))..... ἀποδέχομαι ὡς συνειδητό μέλος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας καί ὑπογράφω τίς ἑξῆς Ὁδηγίες τοῦ Ι. Ναοῦ:

1. Δέν εἶναι πνευματικά ἐπιτρεπτή καί γι' αὐτό ποτέ δέν ἐπιτρέπεται στόν Ναό μας ἡ τέλεση ἱερῶν Μυστηρίων κατά τίς **Τετάρτες** ἢ Παρασκευές ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους **διότι εἶναι ἡμέρες αὐστηρᾶς νηστείας**. Ἐξαιροῦνται, ἡ Διακαινίσμος ἐβδομάδα, ἡ ἐβδομάδα μετά τήν Πεντηκοστή καί ἡ ἐβδομάδα τῶν Χριστουγέννων, διότι κατά τίς ἡμέρες αὐτές δέν γίνεται νηστεία.

2. Δέν ἐπιτρέπεται ὁ στολισμός τῆς **Ἰ. Κολυμβήθρας τῆς Βαπτίσεως** οὔτε μέ ἄνθη, οὔτε μέ ὁποιαδήποτε ἄλλη διακόσμηση, διότι ἡ Κολυμβήθρα εἶναι Ἱερό Σκεῦος πού δέν προσεγγίζεται ἀπό τοὺς λαϊκοὺς.

3. Δέν ἐπιτρέπεται νά στολισθῇ ὁ χώρος ἐντός τοῦ Ναοῦ, οὔτε τὰ Προπύλαια, οὔτε ὁ Περίβολος, οὔτε τὰ σκαλοπάτια τοῦ Ναοῦ μέ μπαλόνια ἢ μέ ἄλλη διακόσμηση πού δέν ἔχει ἱεροπρέπεια. Λίγα ἄνθη στούς στηλοθέτες τοῦ διαδρόμου ἐντός τοῦ Ναοῦ ἐπιτρέπονται καί κατά τίς Βαπτίσεις καί κατά τοὺς Γάμους, ὅπως, ἐπίσης, μικρές καί χαμηλές ἀνθοστῆλες στόν Πρόναο.

4. Πάντοτε ὁ χριστιανός πρέπει νά ἀποφεύγῃ τήν ἐπίδειξη ματαιότητος, πολὺ δέ περισσότερο σήμερα ὅπου ἡ περίοδος λιτότητος δέν ἐπιτρέπει σπατάλες καί ἐξαλλοσύνες. Δεδομένου, μάλιστα, ὅτι οἱ ἄνθρωποι κατηγοροῦν τήν Ἐκκλησία καί τοὺς Ἱερεῖς, ὅταν ἴδουν πολυτελεῖς στολισμούς ἐντός ἢ ἐκτός τοῦ Ναοῦ, λαμβάνουμε μέτρα ὥστε νά περιφρουρεῖται καί τό κῦρος τῶν ἀνθρώπων πού τελοῦν τό μυστήριο, ἀλλά, κυρίως, τό κῦρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπαγορεύεται, λοιπόν, ὁ στολισμός ἔξω ἀπό τίς κολῶνες τῶν Προπυλαίων τοῦ Ναοῦ, τὰ χαλιά στά σκαλοπάτια, τὰ ἀναμμένα φανάρια ἢ κεριά ἢ κάνιστρα στίς μαρμάρινες σκάλες τοῦ Ναοῦ ἢ ὁποιαδήποτε διακόσμηση στίς μαρμάρινες κολῶνες τῶν Προπυλαίων τοῦ Προναοῦ.

5. Ἡ ἐνδυμασία τῶν Ἀναδόχων, τῆς Νύμφης καί τῶν Παρανύμφων (οἱ ὁποῖοι κατά τήν τέλεση τῆς Βαπτίσεως ἢ τοῦ Γάμου ἀνεβαίνουν στόν Σολέα καί γίνονται περίοπτοι), πρέπει ἰδιαιτέρως νά συνάδῃ μέ τήν ἱερότητα τοῦ χώρου. Τονίζεται ὅτι δέν πρέπει νά ὑπάρχουν γυμνά μέρη στά φορέματα τῶν γυναικῶν (ἔξωμα, ἔξωπλατα κ.α.), χωρίς νά καλύπτονται ἀπό ἐσάρπα. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά ὅλους ἐκείνους τῶν ὁποίων ἡ θέση εἶναι στόν Σολέα κατά τήν τέλεση τῶν Μυστηρίων.

6. Ἡ ἀνεξέλεγκτη κυκλοφορία καί τό τρέξιμο μικρῶν παιδιῶν κατά τήν ὥρα τοῦ Μυστηρίου, σάν σέ ὥρα ἀθλοπαιδιᾶς, διασπᾷ τήν προσοχή τῶν προσκεκλημένων ἀπό τὰ τελούμενα καί, ἡ ἀδιαφορία τῶν γονέων τους γιά τό γεγονός αὐτό, δέν καλλιεργεῖ στά παιδιά τήν εὐσέβεια, πού πρέπει νά ἀποκτήσουν μέ τή σωστή καθοδήγησή τους, ὥστε νά διακρίνουν τόν ἱερό χώρο τοῦ Ναοῦ ἀπό τοὺς λοιποὺς κοινοχρήστους χώρους.

7. Οἱ ἀνθοστολιστές καί οἱ φωτογράφοι τῶν Βαπτίσεων ἢ τῶν Γάμων πρέπει νά ἔχουν προσυνεννοηθεῖ μέ τόν Ναό γιά νά ἐνημερωθοῦν περί τοῦ πρακτέου, διότι **δέν θά γίνουν δεκτά τυχόν «τετελεσμένα γεγονότα»** πού θά ἐπιχειρήσουν νά ἐπιβάλλουν ἐκ τῶν ὑστέρων. Ἐπίσης κατά τή διάρκεια τῆς ἐργασίας τους πρέπει νά συμμορφώνονται μέ τίς ὑποδείξεις τῶν Νεωκόρων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τήν εὐθύνη τῆς περιφρουρήσεως τῆς τάξεως τοῦ Ναοῦ καί γνωρίζουν πῶς θά τοὺς καθοδηγήσουν, ὥστε ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας τους νά μή διαταράξη τήν γαλήνη καί τήν ἱερότητα τοῦ χώρου. Ἡ μή συμμόρφωσή τους, τοὺς ἀφαιρεῖ τό δικαίωμα νά ἀνθοστολίσουν ἢ νά βιντεοσκοπήσουν τό Μυστήριον.

8. Ἀπαγορεύεται ὁποιαδήποτε παρουσία CATERING στά Προπύλαια ἢ στόν Αὐλαιο χῶρο τοῦ Ναοῦ. Ἐπιτρέπεται μόνο ἡ προσφορά μικρῶν γλυκισμάτων μαζί μέ τά κουφέτα τοῦ Μυστηρίου, τά ὁποῖα θά διανέμη ἡ οἰκογένεια στόν Πρόναο κατά τήν ἔξοδο τῶν προσκεκλημένων ἀπό τόν Ναό.

**9. Οἱ Νεωκόροι καί τό Προσωπικό τοῦ Ναοῦ ὀφείλουν νά ἐπιβλέ-
πουν τήν ἀκριβῆ τήρηση τῶν ἀνωτέρω, ἄλλως θά εἶναι ὑπόλογοι ἔναντι** τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

**10. Οἱ ὑπογράφοντες τίς ἀνωτέρω Ὁδηγίες πρέπει νά ἐνημερώσουν
σχετικά τοὺς Προσκεκλημένους τους κατά τήν ἐπίδοση τῶν Προσκλη-
σεων τοῦ Μυστηρίου.**

**11. Μέ τήν ἀποδοχή τῶν ὡς ἄνω Ὁδηγιῶν- Ὁρῶν πιστεύουμε ἀπολύτως
ὅτι συμβάλλουμε τά μέγιστα στήν πνευματική τέλεση τοῦ Μυστηρίου μας,
πού εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιά νά ὠφεληθοῦμε ἀπό αὐτό, ἀλλά
καί προασπίζουμε τήν ἱερότητα τοῦ Ναοῦ καί τῶν Μυστηρίων του, πράγμα
πού εἶναι ὑποχρέωση κάθε γνησίου Πιστοῦ.**

Ὁ ὑπογράφων / Ἡ ὑπογράφουσα

Ὄνοματεπώνυμο:

Ὑπογραφή:

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ '40

Τό μεγάλο ΟΧΙ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940, τό ὁποῖο ἀντέταξε ὁ Ἑλληνικός λαός κατά τόν βαθύ ὄρθρο τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης ἡμέρας ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητα μία ἀπό τίς ἐνδοξότερες σελίδες τῆς μακραιωνῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ἦταν ἡ ἀρχή μιᾶς ἐκστρατείας, ἡ καλύτερα ἑνός ἔπους, ἀπό ἕναν μικρό λαό ὁ ὁποῖος ἀποφάσισε νά ἀψηφήσει τήν ὑλική δύναμη καί νά προασπίσει τήν ἐλευθερία καί ἀνεξαρτησία του μέ τό αἷμα του. Σημαντική συμβολή στήν ἐπιτυχή ἔκβαση αὐτῆς τῆς πολεμικῆς προσπάθειας εἶχε τό Σχέδιο Ἐκστρατείας πού ἐκπόνησε τό Γενικό Ἐπιτελεῖο Στρατοῦ κατά τήν περίοδο τῆς εἰρήνης καί τό ὁποῖο συνετέλεσε τά μέγιστα στήν τιτάνια προσπάθεια τῆς ἐπιτυχοῦς ἀπόκρουσης τῆς Ἰταλικῆς εἰσβολῆς.

Ἡ διεξαγωγή ἑνός πολέμου στόν ὁποῖο μετέχει ὁλόκληρο τό ἔθνος καί γιά τόν ὁποῖον διατίθενται ὅλα τα μέσα καί ὅλοι οἱ πόροι τῆς Χώρας ἀπαιτεῖ τήν στενή συνεργασία τοῦ στρατοῦ ξηρᾶς, τῆς ἀεροπορίας καί τοῦ ναυτικοῦ. Ἡ ἀλληλεξάρτηση, ὁ συντονισμός τους καί οἱ γενικές συνθήκες συνεργασίας τους ἀποτελοῦν τή βασική στρατηγική τῆς διευθύνσεως τοῦ πολέμου. Αὐτή καθορίζεται ἀπό τό Σχέδιο Ἐκστρατείας, τό ὁποῖο καταρτίζεται ἀπό τόν καιρό τῆς εἰρήνης καί βασίζεται σέ ἕνα σχέδιο ἀμύνης, τό ὁποῖο καθορίζει τούς ἐπιδιωκόμενους ἀντικειμενικούς στρατηγικούς σκοπούς καί τήν ἀποστολή τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων.

Ἐνα τέτοιο Σχέδιο Ἐκστρατείας θά πρέπει νά περιλαμβάνει ἰδίως γιά τόν στρατό ξηρᾶς: α) Σχέδιο Ἐπιστρατεύσεως, τό ὁποῖο καθορίζει τήν μετάπτωση τοῦ στρατοῦ ἀπό τήν κατάσταση εἰρήνης σέ ἐμπόλεμη κατάσταση, β) Σχέδιο Ἐπιχειρήσεων, τό ὁποῖο καθορίζει τήν ἀποστολή τοῦ στρατοῦ ἐκστρατείας γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ ἀντικειμενικοῦ πολεμικοῦ σκοποῦ καί γ) Σχέδια τά ὁποῖα ἀποτελοῦν ἐξαρτήματα τῶν ἀνωτέρω Σχεδίων καί τά ὁποῖα συντελοῦν στήν ἐπιτυχή ὑλοποίηση αὐτῶν, ὅπως εἶναι τό Σχέδιο Μεταφορῶν τοῦ ἐπιστρατευμένου στρατοῦ, τά διάφορα Σχέδια Ἐπίταξης, κ.ἄ.

Εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητο ὅτι ἡ στρατιωτική ὀργάνωση μιᾶς χώρας συνδέεται στενά μέ τήν διπλωματική της θέση καί τίς διπλωματικές ἐξελίξεις πού διαδραματίζονται στό γεωστρατηγικό της περιβάλλον. Ὑπό αὐτή τήν ὀπτική γωνία, ἡ Ἑλλάδα, χώρα φιλειρηνική, ἀντιμετώπιζε μέχρι τήν στιγμή τῆς καταλήψεως τῆς Ἀλβανίας ἀπό τήν Ἰταλία, ἀπειλή μόνο ἐκ μέρους τῆς Βουλγαρίας. Ἡ στρατιωτική της συνεπῶς προπαρασκευή καί προετοιμασία ἐστράφη κυρίως στήν ἐξουδετέρωση αὐτοῦ τοῦ κινδύνου. Γιά τό σκοπό

αυτό, όλα τὰ Σχέδια Ἐπιχειρήσεων πού εἶχαν καταρτιστεῖ προέβλεπαν ἀρχικά τήν τήρηση ἀμυντικῆς στάσης γιά τήν κάλυψη τῆς ἐπιστρατεύσεως καί τήν δημιουργία στή συνέχεια τῶν κατάλληλων προϋποθέσεων γιά τήν ἀνάληψη ἐπιθετικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὄταν ὅμως τήν 7η Ἀπριλίου τοῦ 1939 κατελήφθη ἡ Ἀλβανία ἀπό τήν Ἰταλία, τό Γενικό Ἐπιτελεῖο Στρατοῦ ἄρχισε νά ἐκπονεῖ Σχέδιο Ἐπιχειρήσεων γιά τήν ἀντιμετώπιση μιᾶς ταυτόχρονης συνδυασμένης ἐπίθεσης ἀπό Ἰταλία καί Βουλγαρία.

Τό σχέδιο αὐτό, τό ὁποῖο ὀνομάστηκε Σχέδιο Ἐκστρατείας IB', διότι ἀντιμετώπιζε δύο ἀντιπάλους, τήν Ἰταλία καί τήν Βουλγαρία, ἄν καί βασίστηκε στά δεδομένα τῶν ἤδη ὑφισταμένων σχεδίων ἐπιχειρήσεων, ἐν τούτοις λάμβανε ὑπόψη του τίς ἀκόλουθες βασικές διαπιστώσεις καί παραδοχές:

α) Ἡ πρωτοβουλία γιά τήν κήρυξη τοῦ πολέμου ἀνήκε ἀποκλειστικά στήν Ἰταλία καί στήν Βουλγαρία.

β) Ἡ παροχή τῶν Ἀγγλογαλλικῶν ἐγγυήσεων γιά τήν προάσπιση τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τῆς Πατρίδος μας, σέ περίπτωση προσβολῆς της ἀπό τήν Ἰταλία, συνεπάγετο καί τήν ἀποστολή στρατιωτικῆς βοήθειας ἐκ μέρους τῶν δύο αὐτῶν Μεγάλων Δυνάμεων, τῆς ὁποίας ὅμως ἡ ἔκταση δέν εἶχε ἀκόμα ἐπαρκῶς καθοριστεῖ.

γ) Ἡ Τουρκία πιθανόν θά ἦταν σύμμαχος τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Γιουγκοσλαβία θά τηροῦσε οὐδέτερη στάση, ἐνῶ δέν ἀποκλείονταν ἡ πιθανότητα νά ἐξαναγκάζονταν νά ἐπιτρέψει τήν διέλευση Ἰταλικῶν ἢ καί Βουλγαρικῶν στρατευμάτων μέσα ἀπό τό ἔδαφός της.

δ) Ἡ κυριαρχία τοῦ Ἀγγλογαλλικοῦ στόλου στή Μεσόγειο θάλασσα θεωροῦνταν σίγουρη, χωρίς ὅμως νά ἀποκλείεται ἡ δράση ἐναντίον του, τοῦ Ἰταλικοῦ στόλου.

ε) Ἡ Ἰταλία διαθέτοντας ἤδη στήν Ἀλβανία πέντε περίπου ἐτοιμοπόλεμες μεραρχίες προηγοῦνταν ἔναντι τῆς Χώρας μας στή συγκέντρωση στρατιωτικῶν δυνάμεων, μέ ἀποτέλεσμα νά εἶναι πάντοτε ἔτοιμη νά προσβάλλει τά τμήματα προκαλύψεως τῆς Ἑλληνοαλβανικῆς μεθορίου.

στ) Ἡ Ἰταλία διέθετε ἀναμφισβήτητη ἀεροπορική ὑπεροχή ἔναντι τῆς Ἑλλάδος, γεγονός πού τῆς ἐπέτρεπε νά παρεμποδίσει ἀποτελεσματικά τήν ἐπιστράτευση τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

ζ) Ὡς πιθανότερη Ἰταλική ἐνέργεια γιά τήν ἐπίτευξη σημαντικῶν ἀποτελεσμάτων θεωροῦνταν ἡ ἐπίθεση κατά τῆς Θεσσαλονίκης καί κατά τῆς Θεσσαλίας ἀπό τήν Κορυτσά. Ἡ ταυτόχρονη εἰσβολή στήν Ἠπειρο ἀντιμετωπίζονταν ὡς δευτερευούσης σημασίας, λόγω τῆς τοπικῆς σημασίας πού εἶχε ἡ κατάληψη τῆς Ἠπείρου.

η) Ἡ Βουλγαρία, ἐάν τελικά συμμετεῖχε στόν πόλεμο στό πλευρό τῶν Ἰταλῶν, ἀναλόγως τῆς σημασίας πού θά ἀπέδιδε στόν Τουρκικό κίνδυνο θά κρατοῦσε εἴτε ἐπιθετική στάση κατά τῆς Ἑλλάδος, ἐπιζητώντας ταχύτερη

συνεργασία μέ τόν Ἰταλικό στρατό, εἴτε ἀμυντική στάση, προσπαθώντας νά καθηλώσει ἀπλᾶ τίς Ἑλληνικές δυνάμεις.

Τό Γενικό Ἐπιτελεῖο Στρατοῦ, λαμβάνοντας σοβαρά ὑπόψη τό ἐνδεχόμενο τῆς σύμπραξης τῆς Βουλγαρίας μέ τήν Ἰταλία κατά τήν ἀνάληψη στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἐναντίον τῆς Πατρίδος μας, ἦταν ὑποχρεωμένο νά ἀντιτάξει σθεναρή ἄμυνα καθ' ὅλο τό χρονικό διάστημα πού θά ἀπαιτοῦνταν γιά τήν ἐπιτυχῇ ὀλοκλήρωση τῆς ἐπιστράτευσης. Τό χρονικό διάστημα αὐτό, κάτω ἀπό ἄριστες συνθήκες, δηλαδή στήν μᾶλλον ἀπίθανη περίπτωση τῆς μή παρενοχλήσεως τῶν σιδηροδρομικῶν καί ἀτμοπλοϊκῶν Ἑλληνικῶν στρατιωτικῶν μεταφορῶν ἀπό τήν Ἰταλική ἀεροπορία δέν ἀναμένονταν νά ἦταν λιγότερο ἀπό δέκα πέντε μέρες. Τό Σχέδιο Ἐκστρατείας ἐπομένως, θά ἔπρεπε μέχρι τήν ἐπιτυχῇ ὀλοκλήρωση τῆς ἐπιστράτευσης νά προέβλεπε ἐπιβραδυντικές ἀμυντικές ἐνέργειες στήν ὀροθετική γραμμῇ, μιᾶς καί ὁ Ἑλληνικός Στρατός θά ἔπρεπε νά ἀνταποκριθεῖ ἀποτελεσματικά σέ ἓνα διμέτωπο ἀγῶνα κατά δύο σύγχρονων στρατιωτικῶν Δυνάμεων.

Τό Γενικό Στρατηγεῖο εἶχε καταλήξει στό συμπέρασμα, βάσει τῶν δεδομένων πού εἶχε, ὅτι ἡ κύρια ἐπίθεση τοῦ Ἰταλικοῦ Στρατηγεῖου θά ἐκδηλώνονταν ἀπό τήν Κορυτσά πρὸς τή Θεσσαλονίκη καί τήν περιοχή τῆς Θεσσαλίας, σέ συνδυασμό μέ μία δευτερεύουσα ἐπιχείρηση στήν περιοχή τῆς Ἡπείρου. Ἐπειδή ἡ ὀροσειρά τῆς Πίνδου χωρίζε τό θέατρο ἐπιχειρήσεων στά δύο, σέ αὐτό τῆς Ἡπείρου καί σέ ἐκεῖνο τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, εἶχε ἀποφασιστεῖ ὅτι θά ἔπρεπε νά παραχωρηθεῖ προσωρινά ὀλόκληρη ἡ Ἡπειρος μέχρι τόν Ἀραχθο ποταμό καί ὀλόκληρη ἡ Δυτική Μακεδονία μέχρι τό ὄρος Βέρμιο, προκειμένου ἀφ' ἑνός νά ἀποφευχθεῖ ὁ αἰφνιδισμός τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καί ἀφ' ἑτέρου νά ὀργανωθεῖ ἡ ἄμυνά του σέ μία φυσικά πιό ὀχυρωμένη ἀμυντική γραμμῇ.

Στήν ἀνατολική πτέρυγα, δηλαδή στό Βουλγαρικό θέατρο πολέμου, τό κύριο βάρος τοῦ Σχεδίου Ἐκστρατείας ἐπικεντρώθηκε στήν ἐξασφάλιση τῆς ἰσχυρῆς ὀχυρωμένης τοποθεσίας Μπέλες – Νέστος, ἡ ὁποία κάλυπτε τά λιμάνια τῆς Θεσσαλονίκης καί τῆς Καβάλας. Ἀντιθέτως, στό Ἰταλικό θέατρο πολέμου, ἡ Ἑλληνική Στρατιωτική Ἡγεσία ἀντιμετώπισε πολλές δυσχέρειες, ἐξαιτίας τοῦ ὅτι: α) οἱ Ἰταλοί εἶχαν συγκεντρώσει ἰσχυρές στρατιωτικές δυνάμεις στήν Ἀλβανία καί θά προηγοῦνταν σημαντικά στήν ἀνάληψη ἐπιθετικῶν ἐπιχειρήσεων κατά τῆς Χώρας μας, ἐπειδή θά εἶχαν ὄχι μόνο τό πλεονέκτημα τοῦ αἰφνιδισμοῦ, ἀλλά καί τήν πρωτοβουλία κήρυξης τοῦ πολέμου, β) στό μέτωπο αὐτό δέν ὑπῆρχαν καθόλου ὀχυρωματικά ἔργα καί γ) ἡ ἀπόλυτη ἀεροπορική ὑπεροπλία τῶν Ἰταλῶν θά μπορούσε, λόγω τοῦ βομβαρδισμοῦ τοῦ ὁδικοῦ καί σιδηροδρομικοῦ δικτύου, νά ματαιώσει τήν ἐπιστράτευση τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων. Ἡ ἀποφασιστική μάχη ἐπομένως, λόγω τῆς ἀμυντικῆς διάρθρωσης τοῦ σχεδίου Ἐπιχειρήσεων, θά ἔπρεπε

νά δοθεῖ σέ χῶρο πού θά ἐπιτυγχάνονταν ἡ ἐπιτυχής συγκέντρωση τοῦ ἐπιστρα-τευομένου στρατοῦ, μέ τήν προϋπόθεση ὅτι θά καλύπτονταν ἡ Θεσσαλονίκη καί ἡ Θεσσαλία καί ὅτι θά ἐξασφαλιζόνταν χερσαῖος σύνδεσμος μεταξύ τους.

Γιά τήν ὑλοποίηση τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ, τό Σχέδιο Ἐκστρατείας IB ἄφηνε τήν πρωτοβουλία στόν Ἑλληνικό Στρατό νά ἀποκρούσει τήν Ἰταλική εἰσβολή, εἴτε ἐπὶ τῆς προωθημένης μεθοριακῆς γραμμῆς: Λαιμός – ὄρος Βάρμπα – ὄρος Φλατσάτα – ὄρος Ψωριάρικα – ὄρος Σταυρός – ὄρος Σμόλικα – ὄρος Γκαμήλα – Ἐλαία (Καλπάκι) – Καλαμᾶς ποταμός, εἴτε ἐπὶ τῆς τοποθεσίας τοῦ ἐσχάτου ὁρίου: Καϊμακτσαλᾶν – ὄρος Βέρμιο – διάβαση Χάδοβας – Στενά Πόρτας – καμπή τοῦ Ἀλιάκμονος ποταμοῦ – Βενέτικος ποταμός – ὄρος Ὀρλιακας – Ζυγός Μετσόβου – Ἄραχθος (ἀποκληθεῖσα τοποθεσία I.B.), εἴτε τέλος ἐπὶ μιᾶς τῶν διαδοχικῶν τοποθεσιῶν τῶν κειμένων μεταξύ τῆς προωθημένης μεθοριακῆς γραμμῆς καί τοῦ ἐσχάτου ὁρίου καί ἐπὶ τῆς ὁποίας θά ἐξασφαλιζόνταν ἡ συγκέντρωση τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων.

Τό Γενικό Στρατηγεῖο εἶχε λάβει σοβαρά καί τήν πιθανότητα ματαίωσης ἢ παρακώλυσης τῆς ἐπιστράτευσης, εἴτε λόγω βραδύτητας ἐνάρξεως τῶν ἐπιστρατευτικῶν μέτρων, εἴτε λόγω δράσεως τῆς Ἰταλικῆς ἀεροπορίας κατά τῶν συγκοινωνιακῶν ὁδικῶν καί σιδηροδρομικῶν δικτύων καί κατά τῶν ἐπιστρατευτικῶν κέντρων. Στήν περίπτωση αὐτή εἶχε καθορισθεῖ ὡς ἀμυντική γραμμή ἐκείνη τοῦ Πηνειοῦ ἢ ἀκόμα καί νοτιότερα αὐτῆς, ἐνῶ ἡ Θεσσαλονίκη θά καλύπτονταν στά δυτικά ἐπὶ τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ. Στήν δυσμενῆ αὐτή περίπτωση δέν θά ὑπῆρχε χερσαῖος σύνδεσμος μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν θεάτρων ἐπιχειρήσεων, τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας δηλαδή καί τῆς Θεσσαλίας.

Ἔτσι λοιπόν, ὅταν τό πρωῒ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940, ὁ Ἑλληνικός Στρατός προάσπιζε διά τῶν ὄπλων τήν ἐδαφική ἀκεραιότητα καί ἀνεξαρτησία τῆς Πατρίδας μας, ἡ κάτωθι τηλεγραφική διαταγή τοῦ Γενικοῦ Στρατηγεῖου: «Ἀπό ἑκτῆς πρωῒνης ὥρας σήμερον περιερχόμεθα ἐμπόλεμον κατάστασιν πρὸς Ἰταλίαν στόπ. Ἄμυνα Ἐθνικοῦ Ἐδάφους διεξαχθῇ βάσει διαταγῶν ἃς ἔχετε στόπ. Ἐφαρμόσατε Σχέδιον Ἐπιστρατεύσεως», πρὸς ὅλες τίς ἐμπόλεμες μονάδες ὑπῆρξε ἀρκετή γιά νά τεθοῦν σέ λειτουργία τά Σχέδια Ἐπιχειρήσεων καί Ἐπιστρατεύσεως πού τόσο προσεχτικά καί ἀριστοτεχνικά εἶχαν σχεδιασθεῖ ἀπό τήν περίοδο τῆς εἰρήνης καί ἀποτέλεσαν τή βάση τῆς ἀποτυχίας τοῦ Ἰταλικοῦ πολεμικοῦ σχεδίου.

Ἡ Ἑλληνική Στρατιωτική Ἡγεσία προσπάθησε μέ τήν κατάρτιση τοῦ Σχεδίου Ἐπιχειρήσεων IB νά ἀντιμετωπίσει τήν διπλῇ ἀπειλή ἀπό τήν Ἰταλία καί τήν Βουλγαρία καί ἐξουδετερώσει τίς δυσμενεῖς γιά τήν Χώρα μας πολεμικές ἐπιπτώσεις ἀπό τήν συνεργασία τῶν ἀνωτέρω δύο στρατιωτικῶν δυνάμεων. Δέν δίστασε νά δεχτεῖ τήν ἐγκατάλειψη τῆς Ἡπείρου καί

τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, γιατί ἐκεῖνο πού προεῖχε δέν ἦταν ἡ πείσμων διαφύλαξη τῆς μακροσκελοῦς συνοριακῆς γραμμῆς, ἀλλά ἡ δημιουργία εὐνοϊκῶν συνθηκῶν γιά τήν οὐσιαστική ἀπόκρουση τῆς Ἰταλικῆς εἰσβολῆς. Ἡ πραγματικότητα ὅμως ξεπέρασε κατά πολύ τίς προσδοκίες τῶν ἐπιτελῶν τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου. Ὁ Ἑλληνικός Στρατός ὄχι μόνο δέν παρέδωσε ἀμαχητί οὔτε μία σπιθαμή ἐθνικοῦ ἐδάφους, ἀλλά ἀπό τίς 14 Νοεμβρίου τοῦ 1940 καί μετά ἐκδήλωσε ἰσχυρότατη ἀντεπίθεση καί ἀπώθησε τίς Ἰταλικές δυνάμεις πέρα ἀπό τήν ὁροθετική γραμμή, γράφοντας οὐσιαστικά μέ τό αἷμα του, ἀνεξίτηλα, τίς σελίδες τοῦ ἔπους τῆς Ἀλβανίας.

Ὅσο ὅμως καί ἂν εἶχαν ἐπαρκῶς προβλεφθεῖ καί καθοριστεῖ οἱ στρατιωτικοί ἐλιγμοί καί οἱ παράμετροι διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου ἀπό τό Σχέδιο Ἐκστρατείας, τό ἔπος τοῦ 1940 δέν θά ἦταν τόσο μεγαλειώδες, ἂν δέν παραστεκόταν στὸν σκληρά δοκιμαζόμενο Ἑλληνικό Στρατό ἡ Ὑπέρμαχος Στρατηγός του, ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος. Οἱ ἀνέλπιστες Ἑλληνικές νίκες στά βουνά τῆς Ἀλβανίας, ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ δριμύτατου ψύχους καί τῶν ἀνυπερβλήτων κακουχιῶν τοῦ πολέμου δέν θά μπορούσαν νά ξεπεραστοῦν χωρίς τή βαθύτατη πίστη τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καί τήν ἐναπόθεση τῆς τύχης του στά χέρια τοῦ πανάγαθου Θεοῦ. Δέν ἦταν λίγες οἱ περιπτώσεις, πού Ἰταλοί αἰχμάλωτοι ἀνακρινόμενοι, κατέθεταν ὅτι ἔβλεπαν μία μαυροφορεμένη γυναῖκα νά προχωρεῖ ἐμπρός ἀπό τίς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καί νά τὸν ὀδηγεῖ ἐναντίον τους. Ἡ μαυροφορεμένη γυναῖκα αὐτή δέν ἦταν ἄλλη ἀπό τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο, πού ὡς Ὑπέρμαχος Στρατηγός προπορεύονταν τῶν Ἑλληνικῶν ὄπλων καί τά στεφάνωνε μέ περικλεεῖς νίκες.

Εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητο ὅτι ἡ διαχρονικὴ ἀλήθεια τοῦ ρωμαϊκοῦ δόγματος «*si vis pacem para bellum*» (ἂν θές εἰρήνην ἐτοιμάσῃς γιά πόλεμο), πολλάκις διαπιστωθεῖσα κατά τὸν μακραῖωνα ροῦ τῆς Ἱστορίας ἐπέβαλλε στήν Ἑλλάδα τήν ἀποτελεσματικὴ ὀργάνωση τῶν ἐνόπλων δυνάμεων της, γιατί σέ αὐτές στηρίζονταν ἡ προάσπιση τῆς τιμῆς καί τῆς ἀνεξαρτησίας της. Ἡ ἡρωϊκὴ γενιά τοῦ '40 ἀπέδειξε γιά μιὰ ἀκόμη φορά ὅτι τό Ἱερό πάθος γιά τήν ἐλευθερία τῆς Πατρίδας εἶναι ὑπέρτατο καθῆκον ὅλων των Ἑλλήνων, πού ἐπανειλημμένα τό ἔχουν ἀποδείξει κατά τή διάρκεια τῆς μακραιωνῆς Ἱστορίας τους. Ἄς ἐλπίσουμε ὅτι τό ἔπος τοῦ 1940, τό ὁποῖο σφράγισε τήν ἱστορικὴ πορεία τοῦ ἔθνους μας, θά συνεχίζει νά ἀποτελεῖ ὁρόσημο καί γιά τίς μελλοντικές γενιές τῶν Ἑλλήνων, πού θά ζήσουν σέ αὐτὴ τήν εὐλογημένη ἀπό τό Θεό ὁμορφὴ χώρα.

Ἰωάννης Χαραλάμπης

Οἰκονομολόγος

Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ, ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Η Παλαιστίνη στὸν 1ο μ.Χ. αἰῶνα καί εἰδικότερα ἡ περιοχή τῆς Γαλιλαίας εὐρίσκοντο ὑπὸ τὴν ἐμφανῆ ἐπίδραση τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, καί ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα ἦταν εὐρέως διαδεδομένη καὶ ὀμιλουμένη¹. Γνωστὴ ἐπίσης καὶ ὡς “Γαλιλαία τῶν Ἐθνῶν” (Ματθαῖος 4:15)², ἡ Γαλιλαία ἀποτελοῦσε τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ Μεσογείου, τῆς Θάλασσας τῆς Γαλιλαίας καὶ τῶν περιοχῶν τῆς Δεκαπόλεως. Ἡ Γαλιλαία περιεβάρτετο ἀπὸ πόλεις κέντρα τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, μέ τίς πόλεις τῆς Πτολεμαίδος, Τύρου καὶ Σιδῶνος στὰ δυτικὰ καὶ βορειοδυτικὰ, τῆς Πανιάδος καὶ τῆς Κιασάρειας Φιλίππου, τῆς Ἴππου καὶ τῶν Γαδάρων στὰ ἀνατολικά, τῆς Σκυθοπόλεως στὰ νότια.³ Ὑπῆρχε ἓνα ἐκτεταμένο δίκτυο ὑδάτινων καὶ χερσαίων ὁδῶν ποὺ συνέδεαν τὴν Γαλιλαία μέ τίς ὁμορες περιοχές. Ὡς ἀποτέλεσμα, ἡ Γαλιλαία ἦταν κέντρον ἐμπορίου ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ, καὶ διεκρίνετο ἀπὸ μία κοσμοπολιτικὴ ἀτμόσφαιρα.

Ὡς ἀποτέλεσμα, ἡ διάδοση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας ἦταν εὐρύτατη. Μία ἔνδειξη αὐτοῦ ἔχουμε στὸ βιβλίον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων (6:1 καὶ 9:29), ὅπου ἀναφέρεται ἡ διάκριση μεταξὺ Ἑλληνιστῶν καὶ Ἑβραίων, προφανῶς ἀναφερομένη στὴν γλωσσικὴ διάκριση μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων ποὺ ὠμιλοῦσαν κυρίως ἐλληνικά καὶ ἐκείνων ποὺ ὠμιλοῦσαν ἀραμαϊκά. Ἐπίσης, μέ τὸν ἴδιο ὅρο χαρακτηρίζονταν καὶ οἱ ἐκτός Παλαιστίνης κάτοχοι ἐλληνικῆς παιδείας. Ἐπομένως, οἱ Ἑλληνιστές ἀποτελοῦσαν σημαντικὸ μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως τῶν Ἱεροσολύμων, ὅπου ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα ὠμιλῆτο εὐρέως.⁴ Εἶναι χαρακτηριστικὸ το γεγονός ὅτι οἱ ἑπτὰ διάκονοι ποὺ ἀναφέρονται στίς Πράξεις 6:5 γιὰ νὰ διακονοῦν τοὺς ἐλληνοφώνους χριστιανούς (τοὺς “ἐλληνιστές”), ἔχουν ὅλοι τους ἐλληνικά ὀνόματα.

Ὁ Ἰησοῦς ὅπως καὶ οἱ μαθητές Του, ἦσαν Γαλιλαῖοι. Ὁ Ἰησοῦς μεγάλωσε στὴν Ναζαρέτ, καὶ ἓνα μεγάλο μέρος τῆς ἐπιγείου Του διακονίας, κηρύγματος καὶ ἐπιτελέσεως θαυμάτων καὶ θεραπειῶν, ἔλαβε χώρα στὴν εὐρύτερη περιοχή τῆς Γαλιλαίας πέριξ τῶν πόλεων Ναζαρέτ, Ναΐν, Κανά καὶ Καπερναοῦμ. Παρ’ ὅτι ἡ Ναζαρέτ ἦταν ἓνα μικρὸ χωριὸ μὲν 2000 κατοίκων, καὶ ἐβασίζετο στὴν γεωργία (Ἰωάννης 1:46), εἶχε ἀναπτύξει γλωσσικές, πολιτισμικές καὶ οἰκονομικές σχέσεις μέ τὴν εὐρύτερη περιοχή. Ἡ Ναζαρέτ ἦταν κοντὰ στὸ δίκτυο μιᾶς ἀπὸ τίς κυριότερες ἐμπορικὲς ὁδοὺς τῆς ἀρχαίας Παλαιστίνης, τὴν Via Maris, ποὺ

συνέδεε τήν Δαμασκό μέ τήν Μεσόγειο. Ἡ Καπερναοὺμ ἐξυπηρετοῦσε ὡς εἴσοδο στήν Γαυλωνίτιδα χώρα (σημερινά ὑψίπεδα τοῦ Γκολάν), καί ἦταν ἔδρα τελωνείου πού ἐπέβαλε φόρους καί τέλη σέ ἐμπόρους καί ἐμπορεύματα (Μάρκος 2:14). Ἡ Καπερναοὺμ, μέ ἓνα πληθυσμό μεταξύ 12000 καί 15000 κατοίκων, ὅπως καί ἡ Τιβεριᾶς, πόλη ἰδρυθεῖσα ἀπό τόν Ἡρώδη Αντύπα, ἀποτελοῦσαν ἐμπορικά κέντρα μέ μεικτό πληθυσμό καί ἐν πολλοῖς δίγλωσσο.⁵

Ὅλες οἱ ἱστορικές καί ἀρχαιολογικές ἀποδείξεις συμφωνοῦν μέ ὅσα γνωρίζουμε γιά τόν βίο τοῦ Ἰησοῦ καί τῶν Μαθητῶν Του. Ὁ Ματθαῖος (Ματθαῖος 9:9, Λουκᾶς 5:27-28), ἐπίσης γνωστός καί ὡς Λεβί (Μάρκος 2:13-14), ἦταν τελώνης, φοροεισπράκτορας στήν Καπερναοὺμ, ὅπωςδῆποτε λόγω ἐπαγγέλματος καί τῶν ἐπαφῶν του μέ τίς ἐπίσημες ἀρχές, γνώριζε καί ὠμιλοῦσε ἐλληνικά. Πολλοί ἐκ τῶν Μαθητῶν τοῦ Κυρίου ἦσαν ἀλιεῖς (Πέτρος, Ἀνδρέας, Ἰάκωβος, Ἰωάννης), οἱ ὅποιοι ἐμπορεύονταν τά ἀλιεύματά τους ἀπό τήν θάλασσα τῆς Γαλιλαίας. Θά γνώριζαν ἐλληνικά προκειμένου νά ἐξασκήσουν τό ἐπάγγελμα τοῦ ἐμπόρου ἰχθύων. Ἐπίσης εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι, ἀπό τοὺς Ἀποστόλους, οἱ Ἀνδρέας καί Φίλιππος εἶχαν ἐλληνικά ὀνόματα, καί τά ὀνόματα τοῦ Σίμωνος, Συμεών, Βαρθολομαίου καί Θαδδαίου ἦσαν ἐξ ἐλληνικῆς ρίζας ἢ ἐξελληνισμένα. Αὐτό ἔχει τήν σημασία του, ὅταν λάβουμε ὑπ' ὄψιν τό γεγονός ὅτι, ὅταν οἱ Ἕλληνες ἦλθαν στόν Φίλιππο, πού κατήγετο ἀπό τήν Βησθαῖδά, καί ἐπιθυμοῦσαν νά δοῦν τόν Ἰησοῦ, ὁ Φίλιππος τοὺς παρέπεμψε στόν Ἀνδρέα, πού ἐπίσης κατήγετο ἀπό τήν Βησθαῖδά (Ἰωάννης 1:44, καί 12:20-22). Προφανῶς, οἱ Φίλιππος καί Ἀνδρέας γνώριζαν τά ἐλληνικά καί μπορούσαν νά συνομιλήσουν μέ αὐτούς τοὺς Ἕλληνες πού ἐπιθυμοῦσαν νά συναντήσουν τόν Ἰησοῦ. Ἄλλωστε, καί ὁ Ἰδιος ὁ Ἰησοῦς γνώριζε καί ὠμιλοῦσε ἐλληνικά, οὕτως ὥστε νά συνδιαλέγεται καί νά κηρύττει στοὺς ἐλληνόφωνους καί Ἕλληνες κατοίκους τῆς περιοχῆς τῆς "Γαλιλαίας τῶν Ἑθνῶν", καί ἰδίως τῶν κατοίκων τῶν ἐλληνικῶν πόλεων τῆς Δεκαπόλεως καί τῆς Φοινίκης. Ἐπίσης, ὁ Ἰησοῦς σέ ποιά γλῶσσα μίλησε μέ τόν Πιλάτο; ὄχι βεβαίως στά ἑβραϊκά ἢ ἀραμαϊκά, πού ὁ Πιλάτος ἀσφαλῶς δέν ἐγνώριζε, ἀλλά στά ἐλληνικά.

Συχνό ἐπίσης ἦταν τό φαινόμενο οἱ Ἑβραῖοι τοῦ 1ου μ.Χ. αἰῶνος νά ἔχουν διπλά ὀνόματα, ἓνα ἑβραϊκό καί ἓνα ἐλληνικό ἢ ἐξελληνισμένο (πρβλ. Σίμων Πέτρος, Σαῦλος-Παῦλος). Δέν μᾶς ἐκπλήσσει τό γεγονός ὅτι ὁ Σίμων πού ἔλαβε ἀπό τόν Ἰδιο τόν Χριστό τό νέο του ὄνομα "Πέτρος", ἓνα καθαρά ἐλληνικό ὄνομα, ἔζησε καί ἐργάσθηκε σέ μία ἐξελληνισμένη περιοχή, ὅπωςδῆποτε γνώριζε καί ὠμιλοῦσε ἐλληνικά. Παρ' ὅλο πού χαρακτηρίζεται αὐτός καί ὁ Ἰωάννης ἀπό τά μέλη τοῦ

Συνεδρίου (Σανχεδριν) ως ἄνθρωποι ἰδιῶτες καὶ ἀμόρφωτοι (Πράξεις 4:13), αὐτό δέν σημαίνει ὅτι ἦσαν ὄντως ἀμόρφωτοι καὶ ἀγράμματοι. Ἀσφαλῶς, μέ τά μέτρα τῶν Φαρισαίων ἐθεωροῦντο ἀμόρφωτοι, μέ τήν ἔννοια ὅτι δέν εἶχαν φοιτήσει σέ κάποια ἀπό τίς ραββινικές σχολές ἢ δέν εἶχαν παρακολουθήσει ὡς ἀκροατές τίς διδασκαλίες κάποιων διασήμεων Ραββίνων διδασκάλων. Ὡστόσο, γνώριζαν πολύ καλά νά διαβάζουν καί νά μελετοῦν τίς Γραφές πού ὠμιλοῦσαν προφητικῶς γιά τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία. Καί μέ τά ἑλληνικά μέτρα ἀσφαλῶς ἐθεωροῦντο ἀμόρφωτοι, μέ τήν ἔννοια ὅτι δέν γνώριζαν τήν ἑλληνική φιλοσοφία. Ὡστόσο, ὡς ἔμποροι ἰχθύων καί διευθύνοντες μία ἐταιρεία ἀλιευτικῶν πλοίων, ὁ Πέτρος, ὁ ἀδελφός του Ἀνδρέας, οἱ Ἰάκωβος καί Ἰωάννης ἀσφαλῶς γνώριζαν καί μπορούσαν νά ἐπικοινωνοῦν στά ἑλληνικά.

Ἄλλωστε, ὑπάρχουν ἄφθονες ἀρχαιολογικές καί ἐπιγραφικές μαρτυρίες, νομίσματα πού κυκλοφόρησαν ἀπό τόν Ἡρώδη καί τόν Ἡρώδη Ἀγρίπα, πάπυροι, ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές καί χαράγματα, ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ ἑλληνική γλῶσσα ἦταν εὐρέως διαδεδομένη, ὠμιλουμένη μεταξύ των κατοίκων τῆς Παλαιστίνης. Ἡ ἑλληνική γλῶσσα ἀποτελοῦσε τό κοινό γλωσσικό ἰδίωμα ἐπικοινωνίας ὅλων των λαῶν τῆς Μεσογείου τήν ἐποχή τοῦ Χριστοῦ.⁶

Ἀρχιμανδρίτης π. Κύριλλος Κεφαλόπουλος

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Levine, L.I. (ed.), *The Galilee in Late Antiquity*, New York, Jewish Theological Seminary of America, 1992, pp. 70-71. Freyne, S., *Galilee from Alexander the Great to Hadrian 323 B.C.E. to 135 B.C.E.: A Study of Second Temple Judaism*, Notre Dame, University of Notre Dame, 1980].
2. Ἡ ἐκταση της διείσδυση της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμοῦ στην Παλαιστίνη, ὄχι μόνον στις πόλεις ἀλλά και στην αγροτική ὑπαιθρο, ἐξετάζεται αναλυτικῶς στα ἔργα των A.H.M. Jones, *The Greek City: From Alexander to Justinian*, Oxford, Clarendon Press, 1940, pp. 289-295. T. Tcherikover, *Hellenistic Civilization and the Jews*, Philadelphia, Jewish Publication Society of America, 1959, pp. 14-116. M. Hengel, *Judaism and Hellenism: Studies in their Encounter during the Early Hellenistic Period*, London, SCM, 1974, pp. 58-106.
3. Sevenster, J.N., *Do you Know Greek? How Much Greek could the First Jewish Christians have known?*, Leiden, Brill, 1968, pp. 96-97.
4. M. Hengel, op. cit., pp. 14-15.
5. Meyers, E.M. and Strange, J.F., *Archaeology, the Rabbis and Early Christianity*, London, SCM 1981, pp. 56-58.
6. Schurer, E., *The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ* (3 vols), Edinburgh, 1973-86, vol. 2, pp. 53-54.

Ἀποροῦμε γιά τά συγχαρητήρια τῆς Πανελ. Ἑνώσεως Θεολόγων!

ΑΚΡΩΣ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΤΙΚΗ Η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

**τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καί Θρησκευμάτων
κ. Ἀρβανιτόπουλου**

Στίς 19/09/2013 ὁ Ὑπουργός Παιδείας καί Θρησκευμάτων προέβη στήν ἔκδοση νέας Ἐγκυκλίου πού ρυθμίζει τό ζήτημα τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν.

Ὁ Ὑπουργός ἐξ ἀρχῆς τονίζει τόν ὑποχρεωτικό χαρακτήρα τοῦ μαθήματος σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 16, παρ. 2 τοῦ Συντάγματος. Ὑποχρεωτικό ὅμως γιά ποιόν; Τελικά γιά κανέναν, ἀφοῦ στή συνέχεια ἡ δυνατότητα ἀπαλλαγῆς δίνεται, χωρίς διάκριση, σέ ὅλους: «παρέχεται ἡ δυνατότητα ἀπαλλαγῆς στούς μαθητές πού εἶναι ἀλλόθρησκοι ἢ ἑτερόδοξοι ἢ ἐπικαλοῦνται λόγους θρησκευτικῆς συνείδησης καί γι' αὐτό δέν ἐπιθυμοῦν νά τό παρακολουθήσουν». Δηλαδή κανένας δέν εἶναι ὑποχρεωμένος νά παρακολουθήσει τό μάθημα, ἀρκεῖ νά ἐπικαλεστεῖ λόγους συνείδησης. Καμία ἄλλη αἰτιολόγηση δέν χρειάζεται. Ἐπιτρέπεται βέβαια, ἀλλά δέν εἶναι ἀπαραίτητη.

Ἐπομένως, μέ τήν Ἐγκύκλιο αὕτη ὁ Ὑπουργός Παιδείας καί Θρησκευμάτων καταργεῖ στήν πράξη τόν ὑποχρεωτικό χαρακτήρα τοῦ μαθήματος καί φυσικά καταργεῖ στήν πράξη ἐπίσης τό ἄρθρο 16, παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο σκοπός τῆς Παιδείας εἶναι μεταξύ τῶν ἄλλων καί ἡ «ἀνάπτυξη» τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης. Ὁ κ. Ὑπουργός, μέ τήν πράξη του αὕτη, μᾶς δίνει τήν εἰκόνα ἑνός πολιτικοῦ πού ὑποσκάπτει τή θρησκευτική συνείδηση τῶν μαθητῶν μέ ἐπικάλυμμα τήν τάχα ἐλευθερία καί μάλιστα ἐν καιρῷ πνευματικῆς κρίσης, στήν ὁποία, ὅπως βλέπουμε ὅλοι μας καθημερινά, γκρεμίζονται τά πάντα!

Ἀναρωτιέμαι: Πῶς Ὁρθόδοξος Ὑπουργός δίνει καί σέ Ὁρθόδοξους μαθητές τή δυνατότητα ἀπαλλαγῆς ἀπό τό Μάθημα τοῦ πνευματικοῦ καταρτισμοῦ τους;

Μπορεῖ ὁ Ὑπουργός Παιδείας καί Θρησκευμάτων, πού ἔχει καί νομικούς συμβούλους, νά ἀγνοεῖ ὅτι δέν νοεῖται γιά Ὁρθόδοξο μαθητή ἡ ἀπαλλαγή ἀπό τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, καί πολύ περισσότερο δέν νοεῖται νά ἐπικαλεστεῖ λόγους συνείδησης γιά τήν ἀπαλλαγή αὕτη;

Μπορεῖ νά ἀγνοεῖ τήν ἐξῆς αὐτονόητα λογική θέση: Ὅτι Ὁρθόδοξος

μαθητής είναι αδιανόητο νά επικαλεστεί λόγους συνείδησης για νά αποτραπεί ή «ανάπτυξη» τής θρησκευτικής συνείδησης πού έννοείται ότι έχει (βλ. σχετικά τήν απόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Ἐφετείου Χανίων 115/2012, σ.26 καί σ.13-14, ὅπου ἀναπτύσσεται ἡ σχετική νομοθεσία);

Μπορεῖ νά ἀγνοεῖ, ὅτι ἡ συνταγματική ἐπιταγή πού προκύπτει ἀπό τό ἄρθρο 16, παρ.2. (ἐκφράζεται τόσο μέ τήν ὑποχρέωση τοῦ κράτους νά παρέχει τήν διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν γιά τήν ἀνάπτυξη τής θρησκευτικής συνείδησης, ὅσο καί μέ τή ὑποχρέωση τῶν Ὀρθοδόξων μαθητῶν νά παρακολουθήσουν τό μάθημα) βασίζεται στοῦ δικαίωμα τής πλειοψηφίας (βλ. τήν ἐπίκληση τής Ἀγίας Τριάδος στήν κεφαλίδα τοῦ Συντάγματος σέ συνδυασμό μέ τό ἄρθρο 3, ὅπου το Ὀρθόδοξο Χριστιανικό Δόγμα χαρακτηρίζεται ὡς «Ἐπικρατοῦσα θρησκεία στήν Ἑλλάδα») γιά τήν διαμόρφωση τής θρησκευτικής συνείδησης τῶν παιδιῶν τους σύμφωνα μέ τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις πού ἔχουν οἱ ἴδιοι (Στ'Ε 3356/1995, 2176/1998);

Μπορεῖ νά ἀγνοεῖ ὅτι προκειμένου νά διασφαλιστεῖ ἡ ἐλευθερία τής θρησκευτικῆς συνείδησής τῶν μή Ὀρθοδόξων μαθητῶν, ἀποκλειστικά αὐτῶν, ὑπάρχει τό δικαίωμα τής ἀπαλλαγῆς ἀπό τό μάθημα γιά λόγους συνείδησης, οἱ ὅποιοι ὁμως λόγοι πρέπει νά επικαλοῦνται, γιά νά μπορέσουν αὐτοί οἱ μαθητές νά ἀπολαύσουν αὐτό τό δικαίωμα; Ἡ δήλωση αὕτη, ὁμως, γίνεται μέ τήν δική τους πρωτοβουλία (βλ. Στ'Ε Ὁλ. 2281/2001 καί 582/2011).

Μπορεῖ ὅλα αὐτά ὁ Ὑπουργός νά τά ἀγνοεῖ; Σίγουρα ὄχι. Τά γνωρίζει, καί μάλιστα τά γνωρίζει πολύ καλά. Γι' αὐτό εἶναι καί ἰδιαίτερα βαριά ἡ εὐθύνη πού ἔχει γιά τή διαφθορά πού ἐπιφέρει μέ τήν Ἐγκύκλιό του αὕτη.

Τελικά, ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργός διδάσκει τούς Ἕλληνες πολῖτες, γονεῖς καί μαθητές

1. τήν περιφρόνηση τοῦ Συντάγματος, ἄρθρο 16 παρ.2, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο, ὅπως ἐπισημάνθηκε παραπάνω, σκοπός τής Παιδείας πού παρέχεται στά σχολεῖα εἶναι μεταξύ τῶν ἄλλων καί ἡ ἀνάπτυξη τής θρησκευτικῆς συνείδησης. Καί ὡς ἐκ τούτου τόσο ἡ διδασκαλία ὅσο καί ἡ παρακολούθηση τοῦ μαθήματος γιά μαθητές πού ἀνήκουν στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ὑποχρεωτική (βλ. Ἀπόφαση Διοικητικοῦ Ἐφετείου Χανίων 115/2012, σ. 13-14 καί σ.19, ὅπου ἀναπτύσσεται ἡ σχετική νομοθεσία).

2. τήν καταστρατήγηση τῶν ἀρχῶν τής ἴσης ἀντιμετώπισης τῶν μαθητῶν καί τής ἴσης προσπάθειάς τους γιά τήν ἀπόκτηση ἀπολυτηρίου. Οἱ “ξύπνιοι” μαθητές θά εἶναι αὐτοί, οἱ ὅποιοι, ἀφοῦ μποροῦν νά γλιτώσουν ἀπό ἕνα μάθημα, ἀρπάζουν αὐτήν τήν εὐκαιρία πού τούς δίνει ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργός Παιδείας καί τήν ἐκμεταλλεύονται. Καί ἀνόητοι εἶναι οἱ ὑπόλοιποι πού ἡ θρησκευτική τους συνείδηση τούς ἀπαγορεύει μέ τόν

φθηνό αυτό ανήθικο τρόπο να ζητήσουν την απαλλαγή από τό μάθημα τών Θρησκευτικών. Ό Όπουργός, όπως φαίνεται, προτιμάει τήν πρώτη κατηγορία. Τέτοιους πολίτες θέλει να διαμορφώσει. Γι' αυτό από τή σχολική τους ηλικία τούς μυεί στις πρακτικές αυτές.

3. τήν εξαπάτηση τών Αρχών μέ «ψευδές δημόσιο έγγραφο» (τήν διατύπωση αυτή υίοθετεί τό Διοικητικό Έφετείο τών Χανίων στήν απόφαση 115/2012, σ.25), στήν όποία ένπροκειμένω μέ τή Δήλωση Απαλλαγής τους από τό μάθημα τών Θρησκευτικών όδηγούνται οί Όρθόδοξοι μαθητές, εάν είναι ένήλικοι, ή άλλως οί γονείς τους από τόν ίδιο τόν Όπουργό Παιδείας καί Θρησκευμάτων. Διότι, όπως είδαμε παραπάνω, ή απαλλαγή από τό μάθημα τών Θρησκευτικών αποκλείεται για Όρθόδοξους μαθητές –καί πολύ περισσότερο άκόμα ή επίκληση λόγων συνείδησης– για να πετύχουν αυτήν τήν απαλλαγή.

Ό Έγκύκλιος αυτή, όμως, δέν άρκείται μόνο στήν καταπάτηση τών νόμων καί τής ήθικης, αλλά φανερώνει καί μιá έντονη τάση διασυρμού εκείνων πού διδάσκουν τό μάθημα τών Θρησκευτικών. Όρίζει σχετικά μέ τή διαδικασία τής απαλλαγής από τό μάθημα πού, όπως είδαμε, δίνεται σέ μή Όρθόδοξους όπως καί σέ Όρθόδοξους μαθητές μέ τήν άπλή επίκληση λόγων θρησκευτικής συνείδησης τά έξής: «Ό Όπεύθυνη Δήλωση του ν.1599/1986 ... παραλαμβάνεται από τό Διευθυντή του σχολείου ... καί προσυπογράφεται από τό διδάσκοντα εκπαιδευτικό». Αυτή ή μέ τήν πρώτη ματιά τόσο «άθώα» καί τόσο «δημοκρατική» ρύθμιση, άφου ό έλεγχος τών αιτήσεων απαλλαγών δίνεται καί στους διδάσκοντες, στή ουσία άποτελεί έμπαιγμό όλων εκείνων πού είναι ταγμένοι να διδάσκουν τό μάθημα, τών Θεολόγων. Όποχρεώνονται έτσι μέ τήν ίδια τήν ύπογραφή τους να έπικυρώνουν, όταν πρόκειται για Όπεύθυνες Δηλώσεις άποδεδειγμένα Όρθόδοξων μαθητών, όλες τίς παραπάνω παρανομίες πού έχει σοφιστεί τό Όπουργείο Παιδείας καί Θρησκευμάτων για τήν έν εύθέτω χρόνω κατάργηση του μαθήματος, πρώτα από τό Λύκειο καί, ίσως, άργότερα, καί από τίς άλλες βαθμίδες τής Έκπαίδευσης.

Άπορούμε, πώς, για μιá τόσο άπαράδεκτη Έγκύκλιο, ή Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων (Π.Ε.Θ.) έδωσε συγχαρητήρια στον Όπουργό!

Λέων Μπράνγκ

Δρ. Θεολογίας

Η ΣΤΕΓΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΑΠΟΡΩΝ ΕΙΝΑΙ ΕΤΟΙΜΗ!

Ένα όνειρο έγινε πραγματικότητα.

Τό Ένοριακόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον ἐνοικίασε ἕναν χώρο κατάλληλο γιά τήν στέγαση καί φιλοξενία ἀπόρων ἐνοριτῶν μας, ἀποτελούμενο ἀπό ἀνεξάρτητα διαμερίσματα, 4 дуάρια καί 2 γκαρσονιέρες.

Τό κτίριο αὐτό βρίσκεται στά ὅρια τῆς ἐνορίας μας, στή συμβολή τῶν ὁδῶν Βατάτζη καί Στρατηγοπούλου.

Τό σχετικό συμβόλαιο ὑπογράψαμε καί καταθέσαμε στήν Ἐφορία τόν Ἰούνιο, ἡ δέ καταβολή ἐνοικίου θά ξεκινήσει τόν Δεκέμβριο, ἐπειδή τό Ε.Φ.Τ ἀνέλαβε τίς ἐργασίες ἀνακαινίσεως καί συντηρήσεως τοῦ κτιρίου καί τήν ἐξόφληση ἐκκρεμῶν λογαριασμῶν.

Δυστυχῶς οἱ ἀνάγκες τῶν ἐνοριτῶν μας, σιούς ὁποίους ἔγινε ἔξωση ἀπό τίς κατοικίες τους λόγῳ ἀδυναμίας καταβολῆς ἐνοικίων, δέν μᾶς ἐπέτρεπαν τήν συστηματική ἀνακαίνιση, ἀλλά ἔπρεπε νά ἐτοιμάσουμε ἐσπευσμένα ἕνα-ἕνα τά διαμερίσματα, μέ ἀποτέλεσμα ὅτι στά τέσσερα ἀπό τά πέντε διαθέσιμα ἤδη νά φιλοξενοῦνται δύο οἰκογένειες καί τρεῖς μοναχι-

κοί ἄνθρωποι. Τό ἕνα ἰσόγειο διαμέρισμα λειτουργεῖ ὡς βιβλιοθήκη-ἀναγνωστήριο καί γραφεῖο.

Λόγω τῆς τοποθεσίας τοῦ κτιρίου, ἀλλά καί λόγω τῆς τεράστιας προσφορᾶς τοῦ Ἁγίου Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Βατάτζη στούς ἐνδεεῖς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του, ἀλλά καί σ' ὅλο τό ἔθνος μας, ἀποφασίσαμε νά ὀνομάσουμε τή νέα Στέγη Φιλοξενίας ἀπόρων, «Ἅγιος Ἰωάννης Βατάτζης ὁ Ἐλεήμων», τοῦ ὁποίου τοποθετήσαμε τήν ἱερά εἰκόνα στήν εἴσοδο τοῦ κτιρίου, γιά νά μᾶς φωτίζει καί νά μᾶς ἐνισχύσει στή νέα μας προσπάθεια.

Γι' αὐτό καί ἐπιλέξαμε τήν ἡμέρα τῆς μνήμης του γιά τήν ἐπίσημη ἔναρξη τῆς λειτουργίας τῆς Στέγης. Ἔτσι μετά τόν ἑσπερινό στό Ναό μας θά γίνη ὁ ἀγιασμός τῶν ἐγκαίνιων στήν Στέγη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Στρατηγοπούλου 2, ὥρα 7.30 μμ, Κυριακή 3 Νοεμβρίου, τήν παραμονή τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου. Ἀνήμερα τό πρωῒ θά τελεσθῇ Θ.Λειτουργία στήν μνήμη τοῦ Ἁγίου στόν Ἱ. Ναό μας.

Σᾶς περιμένουμε ὅλους, γιά νά προσευχηθῆτε, ὅπως καρποφορήσῃ αὕτη ἡ προσπάθεια, γιά νά γνωρίσετε τόν χῶρο, καί γιά νά μᾶς στηρίξετε λόγω τε καί ἔργῳ.

π. Γεώργιος Χάας

Η ΣΥΡΙΑΚΗ ΠΥΡΙΤΙΔΑΠΟΘΗΚΗ

Εδῶ καί πολύ καιρό διαβάζουμε καί ἀκοῦμε εἰδήσεις ἀπό τή Συρία καί ἀπό τόν ἐμφύλιο πόλεμο πού τήν διαιρεῖ, ἀλλά, ἀπασχολημένοι μέ τά δικά μας ἐσωτερικά προβλήματα καί μέ τό δύσκολο χειμῶνα πού μᾶς περιμένει, συμπάσχουμε ἀπό μακριά.

Ἡ Συρία ὅμως καί τό πρόβλημά της εἶναι πολύ πιά κοντά μας ἀπό ὅσο φανταζόμαστε καί γιατί ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἔχει γίνει πιά ἓνα τεράστιο χωριό καί ὅ,τι συμβαίνει σέ μία γωνιά τῆς γῆς ἔχει ἀντίκτυπο σέ ὅλους, ἀλλά καί γιατί ὁ λαός μας εἶχε πάντα σχέσεις ἀλληλοεξάρτησης μέ τούς λαούς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς – ἄσχετα ἀπό τό πῶς διαμορφώνονται κατὰ καιρούς τά σύνορα – καί αὐτό εἶναι κάτι πού ἡ Δύση τό γνωρίζει πολύ καλά. Γι' αὐτό καί ἐξακολουθοῦν, ἀπό τόν καιρό τῶν Σταυροφοριῶν, νά μᾶς ὑποψιάζονται ὅτι ἔχουμε φιλικά αἰσθήματα γιά τούς λαούς πού ἐκεῖνοι θεωροῦν ἐχθρούς.

Τίς τελευταῖες μέρες, ὅμως, οἱ Βρετανοί – πρὸς τιμὴν τους – ἀνοιξαν τούς ἀσμούς τοῦ Αἰόλου καί ἔφεραν στήν ἐπιφάνεια τήν πηγὴ τοῦ πραγματικοῦ παγκόσμιου προβλήματος. Ἀντιστάθηκαν στήν ἀπαίτηση τοῦ πιά ισχυροῦ συμμάχου τους, τοῦ προέδρου Ὁμπάμα τῆς Ἀμερικῆς, ὁ ὁποῖος φαίνεται νά ἔχει πάρει τή συντηρητικὴ βρετανικὴ στάση σάν προσωπικὴ προσβολή. Τό ἴδιο προσβεβλημένος αἰσθάνεται καί ὁ πρωθυπουργός τῆς Βρετανίας – ὁ ὁποῖος εἶναι ἐνθερμος ὑποστηρικτὴς τοῦ βομβαρδισμοῦ τῆς Συρίας – πού ἔφτασε μέχρι καί νά ἀπολύσει τόν στενότερο σύμβουλό του, γιατί τάχθηκε ἐναντίον τῆς ἐπέμβασης.

Μπορεῖ ὅμως ὁ Ἀμερικανὸς πρόεδρος νά συμπεριφέρεται σάν κακομαθημένο παιδί πού τοῦ ἐναντιώνονται στήν ἐπιθυμία του, ἀλλά ὁ βομβαρδισμός τῆς Συρίας δέν εἶναι ἀπλή ὑπόθεση. Ἡ θέση της εἶναι τόσο νευραλγική, ὥστε ἡ πολιτικὴ της κατάσταση βαραίνει πάνω στὸν κόσμο περισσότερο ἀπὸ τῶν ἄλλων γειτονικῶν της κρατῶν. Ἐξ ἄλλου, ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα, ἡ περιοχὴ ἦταν ἓνας τόπος συνάντησης σπουδαίων ἐμπορικῶν δρόμων. Μὴν ξεχνᾶμε τὴν περίφημη «ὁδὸ τοῦ μεταξιοῦ», πού τροφοδοτοῦσε μέ πολῦτιμα καί πολυτελῆ προϊόντα τούς λαούς τῆς Μεσογείου καί περνοῦσε ἀπὸ τὴν Παλμύρα, τὴν πλούσια παραμυθένια πόλη πού ἀνθίζε στὴ μέση τῆς ἐρήμου. **Τότε, ἡ Δύση καί οἱ λαοὶ της, πού τώρα παίζουν τὸ ρόλο τοῦ κοσμοκράτορα, ὄχι μόνο δέν εἶχαν ἰδέα τί εἶναι τὸ μετάξι καί τὰ ἀρώματα καί τὰ μπαχαρικά τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ ζοῦσαν βυθισμένοι σέ ἀπερίγραπτη βαρβαρότητα καί ἄγνοια!** Ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία γιὰ πρώτη φορὰ προσπάθησε ἀπὸ τὴ μία νά ἀναχαιτίσει καί ἀπὸ τὴν ἄλλη νά ἐκπολιτίσει τὰ Δυτικὰ φῦλα, κι ἴσως γι' αὐτό νά ἔχουν τώρα τέτοια ἐμμονὴ καί προθυμία νά παίξουν τὸ ρόλο τῆς αὐτοκρατορίας πού φιλοδόξησε – ἀλλὰ ἀπέτυχε – νά

ένώσει ολόκληρη τήν οίκουμένη κάτω από μία κοινή ἡγεσία.

Αὐτό πού στήν πραγματικότητα θυμώνει τή Δύση σήμερα, εἶναι ἡ στενή συνεργασία τοῦ προέδρου τῆς Συρίας μέ τό Ρῶσο πρόεδρο, πού ἐξασφαλίζει στή Ρωσία τή μοναδική της ἔξοδο στή Μεσόγειο. Ἐκτός ὅμως ἀπό τή Ρωσία, ἀκόμη καί στή σύνοδο τῶν G20 τά περισσότερα κράτη τοῦ κόσμου εἶναι ἀπρόθυμα νά ἀνακατευτοῦν στά ἐσωτερικά της, τουλάχιστον μέχρι νά βγοῦν τά πορίσματα τῆς ἔρευνας τῶν Η.Ε. γιά τή χρήση τῶν χημικῶν ὀπλῶν καί νά ἀποδειχθοῦν τά ὑποτιθέμενα «ἐγκλήματα» τῆς κυβέρνησης κατά τῆς ἀνθρωπότητας. Χῶρες ὅπως ἡ Ἰνδία, ἡ Ἰνδονησία, ἡ Κίνα ἡ Βραζιλία, ἡ Ἀργεντινή, ἀκόμη καί ἡ Γερμανία, ἀρνοῦνται νά ἀκολουθήσουν τό πολεμικό μένος τοῦ Ὀμπάμα –χωρίς τή γνώμη των Η.Ε.– ἐνῶ ἄλλες μένουν οὐδέτερες. Γι' αὐτό καί ὁ κίνδυνος παγκόσμιας σύρραξης εἶναι ἀνησυχητικά ὁρατός ἂν ὄχι βέβαιος!

Μέχρι τήν ἀρχή τῆς ἔκρυθμης κατάστασης, ὁ πρόεδρος Ἀσσαντ εἶχε πολύ καλές σχέσεις μέ τή Δύση. Ἡ γυναῖκα του εἶναι γεννημένη καί μορφωμένη στό Λονδίνο, ὅπου καί ζοῦσε καί ἐργαζόταν προτοῦ τόν παντρευτεῖ, ἀλλά καί ὁ ἴδιος ἔχει Δυτική παιδεία. Ὅχι, βέβαια, ὅτι οἱ καλές σχέσεις μέ τή Δύση τοῦ ἐξασφαλίζουν τίποτα, ἀφοῦ καί ὁ Σαντάμ Χουσεῖν καί ὁ Καντάφι μιά χαρά σχέσεις εἶχαν στήν ἀρχή μέ τή Δύση, ἀλλά κατέληξαν ὁ ἕνας στήν ἀγχόνη κι ὁ ἄλλος λυντσαρισμένος ἀπό ἕνα αἰμοδιψῆ ὄχλο. Ἀκόμη καί ἡ θρησκευτική του ἀνοχή εἶναι μεγάλη γιά μουσουλμᾶνο καί ἡ Συρία ἦταν ἕνα κράτος ἀρκετά «Δυτικοποιημένο», πού θά ἔπρεπε νά ικανοποιεῖ τούς Δυτικούς.

Τίθεται λοιπόν, τό ἐρώτημα: τί θέλει νά πετύχει ἡ Ἀμερική, ἀνοίγοντας αὐτό τό μέτωπο; Νά ξεκινήσει ἕνα τρίτο παγκόσμιο πόλεμο; Γιατί; Γιά νά πουλήσει ὅπλα; Γιά νά μειώσει τόν πληθυσμό τῆς γῆς πού αὐξάνεται μέ ἀνησυχητικό ρυθμό; Γιά νά ἐμπνεύσει τό φόβο ὥστε ὅλοι οἱ λαοί νά ὑποταχθοῦν στή δύναμή της; Δηλαδή, κάτι ἀνάλογο μέ τά τελευταῖα χρόνια τῆς παρακμῆς τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ὅταν ὁ αὐτοκράτορας πρὶν ἀνέβει στό θρόνο, ἔπρεπε νά ἐξασφαλίσῃ τήν ἐγκριση τοῦ Τούρκου Σουλτάνου; Ὅμως, ἡ κατάληξη τῆς τότε ὑποταγῆς, ἦταν ἡ ἄλωση τῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ κατάληξη τῆς παγκόσμιας ὑποταγῆς στήν Ἀμερική, ποιά θά εἶναι;

Σέ μήνυμα του, ὁ πρόεδρος Ὀμπάμα ἀπό τή Στοκχόλμη –ὅπου, τί εἰρωνεῖα(!) εἶχε παραλάβει τό Νόμπελ εἰρήνης– πρὸς τήν οίκουμένη, λίγο πρὶν τήν ἔναρξη τῆς συνόδου τῶν G20 στή Μόσχα, κάλεσε ὅλο τόν κόσμο νά βάλει ἕνα τέλος στόν «βαρβαρισμό» τῆς Συρίας καί δήλωσε ὅτι ἡ Ἀμερική θά ἐξοπλίσῃ καί θά ἐκπαιδεύσῃ τούς ἀντάρτες –τούς ὁποίους προφανῶς, θεωρεῖ σάν ἐκφραστῆς τοῦ Συριακοῦ πολιτισμοῦ; Κάτι ἀνάλογο μέ τό στρατό τῆς Αἰγύπτου –πού ἔκανε τό πραξικόπημα μέ τίς «εὐλογίες» του– πού εἶναι ἐπίσης ἐκφραστῆς τοῦ Αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ;

Δηλαδή, έτσι όπως εξελίσσεται ή παγκόσμια κατάσταση, δέν φτάνει μόνο να υποταχθούμε στην υπεροπλία της παντοδύναμης Ἀμερικής, αλλά να «συντονιστούμε» απόλυτα μαζί της.

Τούτέστιν: δίκαιο είναι μόνον ό,τι ή Ἀμερική θεωρεῖ δίκαιο.

Πολιτισμός είναι ό,τι ή Ἀμερική θεωρεῖ πολιτισμό, δηλαδή τό Χόλλυγουντ μαζί μέ τή βία καί τήν ἐγκληματικότητα πού μαστίζει καί τίς μεγαλουπόλεις της, αλλά καί τό τελευταῖο εἰδυλλιακό χωριό της!

Νόμιμο είναι ό,τι ή Ἀμερική θεωρεῖ νόμιμο, όπως τά «νόμιμα» βασινοστήρια πού είναι ἀπαραίτητο νά γίνονται –μέ πόνο ψυχῆς καί νομική κάλυψη– ὅποτε κριθοῦν ἀναγκαῖα –ἀπό τήν Ἀμερική πάντα!

Κακό είναι ό,τι δυσαρεστεῖ τήν Ἀμερική!

Υπαρκτό είναι ό,τι βλέπει ή Ἀμερική, όπως τά περίφημα πυρηνικά ὅπλα τοῦ Ἰράκ, πού ἔγιναν ή «αἰτία» τῆς εἰσβολῆς στή χώρα καί τά ὁποῖα οὐδεῖς ἄλλος εἶδε, πλὴν τῶν Ἀμερικανῶν ἐπιθεωρητῶν!...

Ὁ δικός μας λαός ἀντιστάθηκε πάντα σέ κάθε «κοσμοκράτορα» πού θέλησε νά ἐξαλείψει τή λογική καί τήν ἀλήθεια καί τό δίκαιο ἀπό τόν κόσμο. Ἀντιστάθηκε ἀκόμα καί ἀφοῦ κατακτιήθηκε, ὅταν οἱ δυνάμεις του –μικρές ἢ μεγάλες– κατέρρευσαν. Ἀλλά καί μετά πού κατακτιήθηκε ἀπό τούς κατά καιρούς «βαρβάρους» πού πέρασαν ἀπό τήν πολύπαθη γῆ μας, ἀντιστάθηκε μέ τήν πίστη του στό Θεό του, μέ τή γενναιότητα τῆς ψυχῆς του, μέ τή δύναμη τοῦ μυαλοῦ του, τῆς εὐγένειας καί τοῦ πολιτισμοῦ του. Ἀντιστάθηκε μέχρι τώρα. Ἀπό τώρα καί μετά, τί θά κάνουμε;

Νινέττα Βολουδάκη

ΜΗΠΩΣ ΗΡΘΕ Η ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΝΟΡΙΑΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ;

Στήν σημερινή ἐποχή, εἶναι σύνηθες πιά τό φαινόμενο τῆς παντελοῦς ἔλλειψης καλλιέργειας τῆς Ὁρθόδοξης πίστες μας σίς ψυχές τῶν παιδιῶν μας, ἡ ὁποία βέβαια συνοδεύεται στενά καί μέ τήν ἀνύπαρκτη ἐκμάθηση τῆς Ἱστορίας μας. Τά ὀλέθρια ἀποτελέσματα τοῦ θλιβεροῦ αὐτοῦ φαινομένου τά βλέπουμε καί τά βιώνουμε κάθε μέρα καί ὥρα, σέ κάθε γωνιά τῆς πόλης μας, τῆς γειτονιᾶς μας καί γενικά τοῦ τόπου μας.

Οἱ ἀπαντήσεις καί οἱ ἀπόψεις τῶν παιδιῶν μας σέ διάφορα θέματα Ἱστορίας καί Πίστεως μᾶς ἀφήνουν ἄλαλους κι ἐμβρόντιτους. Κι ἐδῶ ἀκριβῶς δημιουργεῖται τό ἐξῆς ἐρώτημα: μέχρι πότε θά μένουμε ἄλαλοι κι ἐμβρόντιτοι μπροστά σ' αὐτό τό τόσο κρίσιμο θέμα; Μέχρι πότε θά ἐπιτρέπουμε νά μένουν τά παιδιά μας ἀμόρφωτα, ἀκαλλιέργητα, μέ γυμνές τίς ψυχές τους ἀπό Θεό, ἔρμαια σέ κάθε ἕναν τυχάρπαστο ...

‘μεγαλοεπιστήμονα’, πού έχει ανάγκη από τσοῦρμo ὑποστηρικτῶν τῆς ἐκάστοτε θεωρίας του; Ἐως πότε θά καθόμαστε καί θά ἀκοῦμε τά παιδιά μας νά μᾶς μεταφέρουν στρεβλές θεωρίες ἀπάτριδων ‘ἱστορικῶν’; Καί τέλος, μέχρι πότε θά μπορούμε νά ἀντέχουμε τίς καθημερινές, ἔντονες καί ψυχοφθόρες συγκρούσεις μέ τούς ἐφήβους μας οἱ ὁποῖες ἔχουν σάν ἀποτέλεσμα νά κλονίζεται ἡ ὁμόνοια τῆς πολύτιμης οἰκογένειάς μας;

Ὁ καλός καί πιστός γονιός, σίγουρα μιλάει καί προσπαθεῖ νά δώσει ὅ,τι μπορεῖ ἀπό Θεό καί πατρίδα στό παιδί του ἀπό μικρό, ὅπως ἄλλωστε μιλοῦσαν καί οἱ δικοί μας γονεῖς σ’ ἐμᾶς ὅταν ἤμασταν μικροί. Ὅμως, μεταξύ τοῦ τότε καί τοῦ τώρα ὑπάρχει μία τεράστια διαφορά. Ἡ μητέρα μου εἶχε βοηθό τῆς τῆ δασκάλα μου. Ὁ πατέρας μου εἶχε συμπαραστάτη του τό δάσκαλό μου. Καί βεβαίως θεωροῦνταν αὐτονόητο ὅτι ὁ δάσκαλος θά μᾶς μιλήσει γιά Χριστό, γιά Θρησκεία, γιά Ἱστορία. Καί τό ἴδιο αὐτονόητο ὅτι θά ἐμφυσήσει στίς ψυχές μας ἐθνικό φρόνημα μιλῶντας μας γιά τούς ἥρωές μας καί τά κατορθώματά τους. Καί ὁ δάσκαλος μέ τή σειρά του εἶχε βοηθό τό σχολικό βιβλίο, τό ὁποῖο θεωροῦνταν αὐτονόητο ὅτι μιλάει γιά ὅλες τίς παραπάνω ἀξίες καί ἀρχές, ὅπως αὐτονόητο ἦταν τό ὅτι αὐτοί οἱ ἐπιστήμονες πού ἔγραφαν τά τότε σχολικά βιβλία, εἶχαν στίς καρδιές τους Ἑλληνορθόδοξο φρόνημα. Ὅλα λοιπόν στήν τότε ἐποχή ἦταν αὐτονόητα καί οἱ γονεῖς μας δέν εἶχαν, γιά τίποτε ἀπό αὐτά, νά ἀνησυχοῦν. Σήμερα ὅμως;....

Σήμερα τά σχολικά βιβλία εἶναι κενά ἀπό Χριστό καί πατρίδα. Σποράκια καί ψίχουλα προσπαθοῦν νά χορτάσουν τίς πεινασμένες ψυχές τῶν παιδιῶν μας, ὅταν ἐμεῖς στήν ἐποχή μας σέ κάθε σελίδα τοῦ ἀναγνωστικοῦ καί τοῦ ἀνθολογίου μας, εἶχαμε ἄριτους ὀλάκερους γιά νά χορτάσουμε ἀπό Πίστη καί ἐθνική ὑπερηφάνεια.

Σήμερα ὁ Ἑλληνορθόδοξος δάσκαλος, προσπαθεῖ μέ ὅση δύναμη ἔχει, νά δώσει στά παιδιά ὅ,τι μπορεῖ. Ὅμως ἡ πρόοδος καί ὁ πολυποικίλος καί πολύμορφος πολιτισμός μας δέν τοῦ τό ἐπιτρέπουν. Τό ἴδιο τό σύστημα ἀλλά καί πολλοί συνάδελφοί του, τόν ἀδειάζουν καί τόν περιθωριοποιοῦν σάν γραφικό ἀλλά καί ἐπικίνδυνο, πολλές φορές, διότι αὐτά πού λέει δέν ταιριάζουν πιά μέ τήν σύγχρονη Ἑλλάδα.

Μόνος του λοιπόν ὁ γονιός, ἀνήμερος ὁ δάσκαλος, ὅποτε καί τό κοπάδι ἔχει μείνει ἐλάχιστα προστατευμένο. Ἀλλά καί κάποιο παιδί, πού ἔχει πάρει τέτοιες ἀρχές αἰσθάνεται μειονεκτικά, ἀφοῦ ντρέπεται νά ὑποστηρίξει καί νά ἐκφράσει κάτι τό ὁποῖο οἱ ἄλλοι κοροϊδεύουν καί χλευάζουν. Κι αὐτό διότι τά περισσότερα παιδιά σήμερα εἶναι φτωχά ἀπό Ἑλληνορθόδοξες ἀρχές ἀλλά καί συνάμα ἐντελῶς παραδομένα στά διάφορα κελεύσματα φιλελεύθερων, ἡδονικῶν κι ἀνῆθικων μοντερνισμῶν. Γιά τούς περισσότερους νέους ἡ Παλαιά Διαθήκη εἶναι ἡ μυθολογία τῶν Ἑβραίων! Ἡ Καινή δέν εἶναι παρά κείμενα γραμμένα ἀπό παπάδες πρὸς ὄφελός

τους! Θεός είναι μία ανώτερη δύναμη, μέ διάφορα ὀνόματα πού ἀπλᾶ παρακολουθεῖ τή θεωρία τῆς ἐξέλιξης μετά τή μεγάλη ἔκρηξη! Πατρίδες δέν ὑπάρχουν καί ἡ ἱστορία μας εἶναι ἓνα ἀπεχθές μέσον καλλιέργειας τοῦ ἐθνικισμοῦ!

Μέσα σέ αὐτόν τόν φοβερό κυκεῶνα τῶν στρεβλῶν θεωριῶν καί τῶν ἀσταμάτητων πειρασμῶν, αὐτό τό παιδί τί θά κάνει; Θά ἔχει τήν δύναμη νά κρατηθεῖ καί νά προχωρήσει φυλάγοντας τήν ψυχή του καθαρή ἢ θά ὑποχωρήσει καί θά ἐνδώσει στίς ἀπλετες καί πολυποίκιλες σημερινές ἡδονές χάνοντας λίγο-λίγο τήν ψυχή του;

Ἐχοντας λοιπόν, φτάσει σέ αὐτό τό φρικτό ἀδιέξοδο, μία καί μόνο σκέψη, ἔρχεται στό μυαλό τοῦ ἀπελπισμένου ἀνθρώπου. Πέραν τῆς θερμῆς προσευχῆς πρὸς τόν Θεό (πού εἰδικά σήμερα εἶναι ἐπιβεβλημένη περισσότερο ἀπό ποτέ), γονεῖς καί δάσκαλοι νά ζητήσουμε τήν βοήθεια τοῦ Μόνου Φιλάνθρωπου, τοῦ Μόνου Καλοῦ Ποιμένα: Τοῦ Χριστοῦ μας καί τῆς Ἐκκλησίας μας. Καί ἐννοῶ τό ἐξῆς: Τί ὠραιότερο ἀπό τό νά μαθαίνουν τά παιδιά μας ὅλη τήν ἀλήθεια τῆς πίστεώς μας καί νά διδάσκονται τήν Ἱστορία μας μέσα σέ χώρους τῶν ἐνοριῶν μας ἀπό δάσκαλους Κληρικούς ἢ λαϊκούς, ἔτσι ὥστε καί νά καλλιεργοῦνται πνευματικά, καί νά βλέπουν ὅτι δέν εἶναι μόνον αὐτά πού δίνουν τόν σκληρό αὐτόν ἀγῶνα, ἀλλά καί τό κυριότερο, νά ἀποκτοῦν γνώσεις τίς ὁποῖες θά χρησιμοποιήσουν σάν ὅπλα στίς μάχες πού δίνουν καθημερινά γιά τά πιστεύω τους.

Καί βέβαια ἡ διδασκαλία αὐτή νά γίνεται ὄχι σάν ἀπλᾶ κατηχητικά μαθήματα, ἀλλά σάν ὁργανωμένα μαθήματα μέ συγκεκριμένη ὕλη καί κάποιες συγκεκριμένες ὥρες. Κάτι σάν ἐκκλησιαστικά διδασκαλεῖα. Ὅποτε καί ὁ γονιός θά εἶχε στήριγμα ἀλλά καί ὁ δάσκαλος πού θέλει νά φέρει εἰς πέρας τό λειπούργημά του θά εἶχε βοήθεια.

Τό καλύτερο, βέβαια, θά ἦταν νά γυρίζαμε στά αὐτονόητα, τότε, χρόνια. Ὅμως, γιά νά γίνει αὐτό χρειάζονται κάποιες προϋποθέσεις, οἱ ὁποῖες, δυστυχῶς, σήμερα χάνονται (γιά νά μὴν πῶ χάθηκαν). Ἴσως νά ἀργήσουμε νά τίς ξαναδοῦμε!

Στούς σκοτεινούς, λοιπόν, καιρούς πού ζοῦμε, πρέπει καί νά κάνουμε, ἀλλιῶς τά παιδιά μας θά χαθοῦν μέσα στήν πνευματική ἐξαθλίωση τῆς ἐπιβεβλημένης παγκοσμιοποίησης. Καί ὁ μόνος πού μπορεῖ νά κάνει καί οὐσιῶδες εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Δέν θά εἶναι ἡ πρώτη φορά πού θά κληθεῖ ἡ Ἐκκλησία νά σώσει τίς ἀρχές καί τίς ἀξίες τοῦ Γένους μας. Τά πιστεύω καί τά ἰδανικά μας. Τό ἔχουμε ξαναδεῖ πολλές φορές μέσα στήν Ἱστορία. Εἰδικά ὅμως, σήμερα ὑπάρχει μεγάλη ἀνάγκη νά γίνει καί τέτοιο.

Καταλαβαίνουμε ὅλοι ὅτι θά κληθοῦν πάλι οἱ Κληρικοί νά πάρουν στούς ὤμους τους τό βαρὺ φορτίο τῆς διάσωσης τοῦ Ἑλληνορθόδοξου γένους μας. Καί δέν εἶναι καθόλου εὐκολο. Ὅμως, μέ τήν δική τους πολύτιμη προσφορά καί ἀρωγή, καί τήν δική μας εἰλικρινῆ καί ἀνιδιοτελεῆ

συμπαράσταση γονέων καί δασκάλων, πιστεύω ότι ὁ Θεός βλέποντας τόν κόπο μας καί τόν ἀγῶνα μας, θά φωτίσει τίς καρδιές τῶν παιδιῶν μας καί θά ἀνοίξει τά μάτια τῆς ψυχῆς τους σώζοντάς τα ἀπό τόν βέβαιο χαμό στόν ὁποῖο ὀδεύουν. Καί δέν νομίζω ὅτι ὑπάρχει μεγαλύτερη ἀμοιβή γιά ἓναν ἄξιο ὑπηρέτη τοῦ Θεοῦ ἀπό τό νά σώζει ψυχές νέων ἀνθρώπων.

Ὅσο οὐτοπιστική ἢ δύσκολη ἢ ὑπερβολική καί ἄν ἀκούγεται αὐτή ἡ πρόταση, δυστυχῶς εἶναι ἡ τελευταία μας ἐλπίδα. Ἐάν δέν σκύψουμε πάνω ἀπό τά παιδιά μας, τό μέλλον τους θά εἶναι καταστροφικό ἀλλά καί τό δικό μας μαῦρο καί πικρό, ὄντας καταδικασμένοι νά βλέπουμε τό χαμό τους χωρίς νά μπορούμε νά κάνουμε τίποτε γιά νά τά βοηθήσουμε. Ἀκόμα καί νά τά βλέπουμε νά προοδεύουν κοινωνικά, ἐμεῖς θά ξέρουμε ὅτι χάνονται πνευματικά, ἀφοῦ γνωρίζουμε πῶς «τί γάρ ὠφελήσεται ἄνθρωπον ἐάν κερδήσῃ τόν κόσμον ὅλον, καί ζημιωθῇ τήν ψυχὴν αὐτοῦ»;

Εὐχομαι ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ νά θερμαίνει τίς καρδιές τῶν παιδιῶν μας καί νά φωτίζει τίς δικές μας οὕτως ὥστε νά εἴμαστε οὐσιαστικό καί ὠφέλιμο στήριγμά τους.

Ἀναστάσιος Μυρίλλας

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ

Ἐκδόσεις
«ΥΠΑΚΟΗ»

Οἱ Ἐκδόσεις **«ΥΠΑΚΟΗ»** σᾶς προσκαλοῦν
στό ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ (Ριζάρη 2, Ἀθήνα),
τήν Τετάρτη **9 Ὀκτωβρίου 2013**, στίς **6.30 μ.μ.**
γιά νά παραστεῖτε στήν παρουσίαση
τοῦ μνημειώδους ἔργου τῆς Μ. Αἰκατερίνης τῆς Ρωσίας
« ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ: ΗΑΚΑΖ'Β ».

Τό ἔργο αὐτό ἐκδίδεται γιά πρώτη φορά στήν Ἑλλάδα,
μετά τήν πρώτη ἐκδόσή του στή Ρωσία τό 1770.
Ὁ τόμος περιλαμβάνει τό Ρωσικό κείμενο καί τήν μετάφρασή
του στά Ἑλληνικά ἀπό τόν Διδάσκαλο τοῦ Γένους
Εὐγένιον Βούλγαριν, καθῶς καί ἐκτενὴ Εἰσαγωγή
τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Βασιλείου Βολουδάκη.

Εἴσοδος Ἐλευθέρα

Θά ἐπακολουθήσῃ συζήτηση μέ τό κοινό

Προετοιμασία καί ἀναμονή..... Σκέψεις γύρω ἀπό τό ζητούμενο τῆς διαδοχῆς

Κάθε βράδυ, ὅταν κλείνεις τή μεγάλη τή θύρα τοῦ ναοῦ, καθὼς τό κλειδί γυρίζει καί σ' ἀφήνει πλέον νά καταλάβεις πὼς τέλειωσε καί γιά σήμερα ἡ ἀποστολή σου ἐδῶ, κάτι σφίγγει τήν καρδιά καί τῆς θυμίζει αὐτό πού βιώνεις κάποιες κορυφαῖες καί μοναδικές στιγμές γόνιμης μοναξιάς καί ἡσυχίας. Τό ὅτι, δηλαδή, θάρθει ὁ καιρός, ὅπου θά γυρίσεις γιά στερνὴ φορά τό κλειδί στή θύρα τοῦ ναοῦ, θ' ἀφήσεις νά καίει τό ἴλαρό τό φῶς στά καντήλια πού ἄναψες, θά νοιώσεις τό εὐῶδες θυμίαμα νά ἐνώνεται μέ τή μοσχοβολιά τοῦ καμμένου λαδιοῦ, τῶν σβυσμένων κεριῶν καί ἐκείνης τῆς κλεισμένης ἀναπνοῆς, γιά στερνὴ φορά σέ τοῦτο τό χῶρο, κι ὕστερα θά περιμένεις τό πότε θά εἰσοδεύσεις στόν ἀληθινό τόν κόσμο τοῦ Θεοῦ.

Ξέρεις πιά ὅτι θάρθει ἡ στιγμή ἐκείνη, ὅπου δέν θά ξανανταμώσεις τίς μνήμες καί τίς σκιές πού κάθε βράδυ κλειδώνεις μέσα στό χῶρο τοῦ ναοῦ. Ἕνα ἀμέτρητο πληθος· ἀριθμός ἄγνωστος, πού γιά αἰῶνες ἀποταμιεύονται, ὡσάν τόν μοναδικό θησαυρό αὐτῆς τῆς ἐνορίας καί ἐξάπαντος σπονδυλώνουν τήν ἱστορία αὐτῆς τῆς μικρῆς, τῆς ἀσήμαντης γιά κάποιους, ὡστόσο πολύ σημαντικῆς γιά σένα, κοινότητας.

Τά ξέρεις ὅλα αὐτά καί τά βιώνεις μέρα τή μέρα, στιγμή τή στιγμή μέ τό βλέμμα προσηλωμένο πάντοτε στίς ἱερές Εἰκόνες τῶν Ἀγίων πού στερεώνουν τήν ἐνορία καί ἀποτελοῦν τοὺς ἀνύστακτους ἐφόρους τῆς. Τίς κοιτάζεις ἱκετευτικά, μέσ' ἀπό τήν προοπτική τῆς φιλίας πού χρόνια καί χρόνια ἀναπτύξατε· καί τότε, μέσ' ἀπ' τό σύθαμπο τῶν ματιῶν σου ἀνεβαίνουν μπροστά σου οἱ πανηγύρεις Τους, ὅπου, καθὼς τό διαπίστωνες, οἱ Μορφές Τους ἀκτινοβολοῦσαν ὅλο τό κάλλος τῆς φιλανθρωπίας καί τῆς Ἀγιότητός τους. Τίς κοιτάζεις καί ξέρεις πὼς ἀνοίγουν κάθε μέρα τή μεγάλη Πύλη τοῦ Θεοῦ, εἰσέρχονται στόν πεπερασμένο χωρόχρονο τῶν θνητῶν καί τοὺς συντροφεύουν: σιωπηλοὶ προσεχτικοί στίς ἱκεσίες πού δέχονται καί διακριτικοὶ στά παράλογα τοῦ κόσμου πού γεύονται, καθὼς βλέπουν, διαπιστώνουν καί μέ περίσκεψη ἀντικρύζουν τήν συσσωρευμένη ἀνευλάβεια καί ἀποστασία.

Ὅμως ἐκεῖνο πού συνεχῶς ἀνεβαίνει μέσα σου ὡσάν ἐρώτημα καί παράλληλα ὡς ἱκετήριο αἴτηση εἶναι τό ζητούμενο τῆς διαδοχῆς. Τό νά βρεθεῖ, δηλαδή, ἐκεῖνος πού θά σταθεῖ στόν τόπο ὅπου βρίσκεσαι ἐκεῖ καί τόν φυλάττεις (πρβλ. Γεροντικό,...) καί στή συνέχεια θά εἶναι

ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος καὶ θά συνεχίσει ν' ἀνοίγει καθημερινά τή θύρα τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ θά συντροφεύει τοὺς ἱσκιούς τῶν προκατόχων καὶ τῶν προγόνων του, ἀλλὰ καὶ θά συντρέχει τοὺς ζῶντες μέ εὐθύνη, φόβο Θεοῦ καὶ πατρική/φιλάδελφο μέριμνα.

Κάθε φορά πού σκέφτεσαι πώς κάποτε θά ἀποχωρήσεις ἀπό τόν χῶρο αὐτό ὁ νοῦς σου αὐτόματα πηγαίνει σέ ποιόν θά παραδώσεις τό κλειδί, ὥστε κλείνοντας ἐσύ γιά στερνή φορά τή θύρα νά τήν ἀνοίξει ἐκεῖνος γιά πρώτη φορά, ν' ἀνάψει τά καντήλια καὶ τό θυμιατό, ν' ἀνοίξει τά βιβλία καὶ ἀφοῦ ἡχήσουν οἱ καμπάνες νά ἀναγνωστεῖ ὁ ἔσπερινός, ὥστε νά κοιμηθοῦν ἡσυχοὶ οἱ λίγοι ἐνορίτες. Γιατί ξέρουν πώς ὅταν ὁ παπᾶς τους χτυπήσει "βράδυ", θά τοὺς λειτουργήσῃ τήν ἐπαύριο πού ξημερώνει, Κυριακή ἢ γιορτή· θά τοὺς συνάξῃ τίς χρονιάρες μέρες καὶ τό κυριώτερο, θά συνεχίσει τήν ἱστορία τῆς πνευματικῆς οἰκογένειας πού λέγεται ἐνορία, ὅπως τά παιδιά συνεχῶς ἴζουν τήν ἱστορία τῆς οἰκογένειάς τους.

Ἡ διαδοχή δὲν εἶναι ἀλλαγὴ τῶν προσώπων καὶ τοῦ βιορhythμοῦ πού ἀκολουθοῦν. Κυρίως εἶναι παράδοση, προσφορά, διαίσθηση ὅτι ὁ τόπος πού κατέχεις, ὡς ὑπηρέτης, διάκονος καὶ φυσικὰ πεπερασμένο ὄν, δὲν σοῦ ἀνήκει, ἀλλὰ προετοιμάζεται γιά τὸν ἐπόμενο. Πού ὀφείλεις νά δεχτεῖς μέ περισσὴ χαρὰ γιατί πληρώνεται ὁ οἶκος Του, πού συνεχίζεται ἡ προσφορά τῆς Ἀναιμάκτου Θυσίας, πού ἀνοίγονται κάθε χρόνο παράθυρα στὸν Οὐρανὸ μέσω τῶν Γιορτῶν, μέσα στίς ὁποῖες ἀναπαύονται οἱ πιστοὶ, ἀποσειοῦν τὴν ἔναγχο καθημερινότητα κι ἀναβαπτίζονται στὴν «Εὐλογημένη Βασιλεία» Του.

Διαδοχή εἶναι ἡ προσφορά διὰ φιλανθρωπίας στὸν ἐπόμενο τῆς Παρακαταθήκης πού ἔλαβες κι ἐσὺ ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο καὶ πάσχισες νά τὴ φυλάττεις ἄμωμη μέσα στίς μέρες καὶ τίς νύχτες πού σοῦ ἔταξε νά Τὸν διακονήσεις. Μὲ ὅχι καὶ λίγη ἀγωνία, πόνο ψυχῆς καὶ φυσικὰ μὲ τὸ καθημερινὸ σου βίωμα ὅτι πάντα, «ἔτι ἓν σοὶ λείπει» γιὰ νά αἰσθανθεῖς πώς εἶσαι μιὰ μετριότητα, μιὰ ἀσήμαντη μονάδα, πού ὥστόσο ἱεραργεῖ τὸ πλέον σημαντικότερο τῶν ἔργων Του, τῇ ἀνοχῇ καὶ βεβαιώσει τῆς ἀφάτου φιλανθρωπίας Του. Αὐτὸ τὸ βίωμα ὀφείλεις νά καταθέσεις στὰ χέρια τοῦ διαδόχου σου μαζί μὲ τὸ κλειδί/σκυτάλη, γιὰ νά συνεχιστεῖ ὁ δρόμος.....

π. Κων. Ν. Καλλιανός

Η ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ

Ξτὴν ἀρχή, ἡ θρησκεία ἦταν ἡ μητέρα τόσο τῆς Ἠθικῆς ὅσο καὶ τῆς Τέχνης. Στὴν ἀρχή, ἡ θρησκεία ἦταν μιά πηγὴ πού πήγαζε ἀπὸ τὰ ἔγκατα καὶ ξεπεταγόταν μέ δύναμη, ἡ δέ Ἠθικὴ ἦταν ζωοποιό ποτάμι, ἐνῶ ἡ Τέχνη δημιουργοῦσε κανάλια διὰ μέσου τῶν ὁποίων τὸ νερό μεταφερόταν πρὸς ὅλους τοὺς τόπους ἀνθρώπινης ζωῆς.

Ὁ Θεὸς παρέδωσε στοὺς ἀνθρώπους τὸν νόμο τῆς πίστεως, τὸν νόμο τῆς ιδιοκτησίας καὶ τὸν νόμο τῆς τέχνης.

Ἀκολουθώντας τὴν ἄμεση ἐντολή τοῦ Θεοῦ, ὁ Νῶε δημιούργησε τὴν κιβωτό καὶ μέ αὐτὴν ἔκανε ἓνα ἀπὸ τὰ μακρύτερα ταξίδια στὴν ἱστορία τῆς ναυσιπλοΐας.

Λόγω τῆς θείας ἐμπνεύσεως ὁ Βεσελαήλ ἦταν πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, γεμάτος σοφία, πλήρης κατανόηση καὶ διορατικότητα, μεστός παντός εἶδους τέχνης. Μποροῦσε νὰ ἐπεξεργασθεῖ τὸ χρυσό, τὸ ἀσῆμι, τὸ μπροῦτζο, νὰ κόβει πολύτιμους λίθους καὶ νὰ κόβει δένδρα γιὰ ὁποιαδήποτε ἀνάγκη. Ἀλλὰ καὶ ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος, ἓνα ἀπὸ τὰ παλαιὰ θαύματα τοῦ κόσμου, ἀναγέρθηκε ἀπὸ ἀνθρώπους ἐμπνευσμένους ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ καθοδηγούμενους ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ (Βασιλεῖς 3, 5). Ἔτσι μᾶς διδάσκει ἡ Ἁγία Γραφή.

Ἐπομένως ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἦταν ἡ αἰτία τῆς ἀληθινῆς πίστεως, καθὼς καὶ τῆς γνώσεως ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς Τέχνης. Ὅσο αἰσθάνθηκαν ἐπάνω τους, μπροστὰ τους καὶ τριγύρω τους τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ, ὅπως δηλαδὴ αἰσθάνονταν καὶ τὴν παρουσία τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ φωτός, οἱ ἄνθρωποι ἀφιέρωναν καὶ ἀπέδωσαν τὰ κατορθώματα τῆς τέχνης τους στὸν ἴδιο τὸν Θεό, τὸν Δημιουργό καὶ τὸν Ἐμπνευστή τους.

Ἀλλὰ, ὅταν ἡ αἴσθηση τῆς Θείας παρουσίας καταλάγιαζε καὶ ἡ Θεία διορατικότητα διαταράχθηκε, οἱ ἐπαγγελματίες καὶ οἱ εἰδικοί καταλήφθηκαν ἀπὸ ὑπερηφάνεια καὶ ἄρχιζαν νὰ οἰκειοποιοῦνται κατ' ἀποκλειστικότητα τὰ κατορθώματα τῶν χειρῶν τους (καὶ τὰ οἰκοδομήματα καὶ τὰ τεχνουργικά κατασκευάσματα καὶ τίς ἐφευρέσεις) καὶ νὰ τὰ χρησιμοποιοῦν πρὸς κακοὺς σκοποὺς. Μέ τὸν τρόπο αὐτό, ἡ Τέχνη περιβλήθηκε μέ τὴν σκιά τῆς κατάρας.

Πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι πού παραπονιοῦνται. Πολλοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ μοντέρνα τέχνη εἶναι ἔνοχη γιὰ ὅλες τίς συμφορὲς τοῦ κόσμου. Ὁφείλεται ὅμως πράγματι τὸ σφάλμα στὴν Τέχνη; Ἡ μήπως τὸ φταίξιμο ἀνήκει σ' ἐκείνους πού δημιουργοῦν καὶ πού κατευθύνουν τὴν Τέχνη αὐτή; Φταίει μέ ἄλλα λόγια ὁ ξύλινος σταυρός, ἐάν κάποιος σταυρώνεται ἐπάνω του; Φταίει τὸ σφυρί, ἐάν κάποιος γείτονας ἔσπασε μ' αὐτό τὸ κεφάλι ἄλλου γείτονα;

Ἡ Τέχνη δὲν ξεχωρίζει τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ. Οἱ ἴδιες ἀκριβῶς σωλῆνες μποροῦν νὰ χρησιμοποιοῦνται καὶ γιὰ τὴν μεταφορά τοῦ καθαροῦ νεροῦ ἀπὸ

τήν πηγή, ἀλλά καί γιά νά ἐκκενωθοῦν οἱ βρομιές τῆς τουαλέτας.

Τό κακό δέν προέρχεται ἀπό κάποια νεκρή τέχνη, ἀλλά ἀπό τίς πεθαμένες καρδιές τῶν ἀνθρώπων.

Χωρίς ὑπερηφάνεια καί μέ πλήρη συνείδηση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, ὁ Νῶε δημιούργησε τήν θαυμάσια κιβωτό γιά τήν δική του σωτηρία καί ὁλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητας.

Ὅταν ὅμως σκοτείνιασε ἡ συνείδηση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, οἱ ἄνθρωποι, ὑπερήφανοι, ἀποφάσισαν: «Ἐλᾶτε νά κτίσουμε μιὰ πόλη καί ἓνα πύργο ὑψηλό πού νά φθάσει στόν οὐρανό καί νά ἀνεβάσουμε ἔτσι στούς οὐρανοὺς τὰ ὀνόματά μας». Μά ὁ Θεός τούς ντρόπιασε ἀναμιγνύοντας τίς γλῶσσες τους καί τούς διασκόρπισε ἀπό ἐκεῖ σέ ὁλόκληρη τήν γῆ καί μέ τόν τρόπο αὐτό σταμάτησαν οἱ ἄνθρωποι νά κτίζουν τήν πόλη καί τό πύργο. Ἡ πόλη ἔλαβε τό ὄνομα «Βαβυλῶνα» διότι ἐκεῖ ἀνάμειξε ὁ Θεός τίς γλῶσσες ὁλόκληρης τῆς γῆς «καί διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς» (Γέν 11, 8-9).

Ὅταν ὅμως ὁ Σολομῶν τελείωσε τήν οἰκοδομή τοῦ λαμπροῦ Ναοῦ, αὐτός ἀνασῆκωσε τὰ χέρια του πρὸς τόν οὐρανό καί προσευχήθηκε μέ ταπείνωση: «Ἐδῶ, πράγματι, θά κατοικήσει ὁ Θεός στήν γῆ! Ὁ οὐρανός καί οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν εἶναι ἀχώρητοι γιά Σένα, καί πόσο μικρότερο εἶναι ὁ Ναός αὐτός πού ἔχτισα γιά τό ὄνομά Σου! (Γ' Βασιλεῖς 7, 27). Ἡ θαυμάσια αὐτή οἰκοδομή ἄντεξε ἑνδεκα αἰῶνες, ἀλλά καταστράφηκε καί ἔγινε σκόνη καί τρίμματα ὅταν οἱ ἄθεοι διάδοχοί του Σολομῶντος μετέτρεψαν αὐτό τό οἶκο προσευχῆς σέ οἶκο ἐμπορίου.

Ἐπομένως, ὁ Ναός ἐκεῖνος ἄντεξε στούς πολλούς αἰῶνες, ἀλλά ὄχι ἐξ αἰτίας τῆς τέχνης του, καί ἐξαφανίστηκε ἀπό προσώπου γῆς ὄχι λόγῳ τεχνικῶν σφαλμάτων. Ἡ τέχνη εἶναι κουφή καί μουγκή καί δέν ἔχει καμιά εὐθύνη, Ἡ Τέχνη ἐξαρτᾶται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπό τήν Ἡθική, καί ἡ Ἡθική ἀπό τήν Πίστη.

Ὅλοι γνωρίζουν τήν ἱστορία τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ. Αὐτός ἔχτιζε στήν Βαβυλῶνα τεράστια παλάτια μέ κρεμασμένους κήπους, μέ κανάλια νερῶν, ὅλα φτιαγμένα μέ τέχνη καί μέ κάλλη πού ὁ κόσμος δέν εἶχε ξαναδεῖ μέχρι τότε. Καί ἀνέβηκε ὁ βασιλιάς ἐπάνω στήν στέγη τοῦ παλατιοῦ του καί κοίταξε τήν πόλη πού ἐκτεινόταν τριγύρω καί φώναξε: «Ταῦτα πάντα ἔφθασεν ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ τὸν βασιλέα. Μετὰ δωδεκάμηνον ἐπὶ τῷ ναῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι περιπατῶν ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καί εἶπεν· οὐχ αὕτη ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ὠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος μου εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου; ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος, φωνὴ ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο· σοὶ λέγουσι, Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, ἡ βασιλεία παρῆλθεν ἀπὸ σου» (Δανιήλ 4, 27-28). Ὅταν ὁ Ναβουχοδονόσορ πρόφερε ἐκεῖνα τὰ ἀλαζονικά λόγια, ὁ Κύριος τὸν τιμώρησε μέ τήν τρέλα. Ἐχασε τὰ μυαλά του καί ἔζησε γιά ἑπτὰ χρόνια στήν τρέλα του σάν θηρίο ἄγριο ἀνάμεσα σέ ἄγρια θηρία. Καί ἀπό τήν μεγαλοπρεπῆ Βαβυλῶνα ἀπόμεινε

έναν σορός έρείπιων. Καί ὅπως προφήτεψε ὁ προφήτης Ἰερεμίας, ἡ Βαβυλῶνα ἐρήμωσε, ἔγινε κατοικία τσακαλιῶν, τόπος τρόμου, τόπος περιπαίγματος καί χωρίς κατοίκους. (Ἰερεμ. 51, 37). Ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἔχασαν τόν φόβο Θεοῦ καί παραβίασαν τόν θεῖο ἠθικό νόμο, ὅλα τά ἐπιτεύγματα τῆς τέχνης μετατρέπονταν ἀμέσως στήν σκόνη ἀπό τήν ὁποία δημιουργήθηκαν.

Κατά τόν ἴδιο τρόπο ὁ Πύργος Eiffel καί οἱ γοτθικοί καθεδρικοί ναοί καί οἱ οὐρανοξύστες τῆς Ἀμερικῆς - οἱ κορυφές τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιδειξιοτήτας στόν τομέα τῆς οἰκοδομῆς – θά μετατραποῦν σέ μιᾶ ἄμορφη μάζα σκόνης, ἐάν ἡ ἀνθρώπινη ὑπερηφάνεια (ἀκόμη καί ἡ χριστιανική) καθώς καί ἡ ἐναντίωση τοῦ ἀνθρώπου ἐναντι τοῦ Θεοῦ θά ξεπεράσουν τά ὅρια καί θά θυμώσουν τόν Δημιουργό.

Ποία ἦταν ἡ αἰτία θανάτου κάποιων λαμπρῶν πολιτισμῶν πού ἐνταφιάστηκαν βαθιά στήν γῆ καί ἐπάνω τους κάποιοι γεωργοί ὀργώνουν τώρα τά χωράφια χωρίς κᾶν νά ὑποψιάζονται τήν ὑπαρξη τῶν πύργων καί τῶν σκελετῶν τους, πού βρίσκονται κάτω ἀπό τά ἄροτρά τους;

Γιατί ἀπό τήν ἀπαρομοίαστη μαρμάρινη ἀρχιτεκτονική των Ἑλλήνων δέν ἔμεινε τίποτα ἐκτός τῆς κακοποιημένης καί αὐτῆς, «βαμπερικῆς» Ἀκροπόλεως;

Καί πῶς τόλμησε ἡ γῆ νά κρύψει ἀπό τόν ἥλιο καί ἀπό τά μάτια τῶν ἀνθρώπων τούς τιτάνιους ναούς τῆς Μπααλμπέκ καί τῆς Αἰγύπτου, καθώς καί τίς ἐντυπωσιακές πόλεις τῆς Ἐργμπατάν, τῆς Περσέπολης, τῆς Τύρου, τῆς Σιδῶνος καί τῆς Τροίας, ἐπάνω στά ὁποῖα βόσκουν σήμερα οἱ ἀγελάδες καί ἀνασκαλίζουν τήν γῆ τά γουρούνια, ἐνῶ οἱ βοσκοί φτιάχνουν καταφύγια γιά τά ζῶα ἀπό τίς μαρμάρινες κολῶνες;

Γιατί ἐξαφανίστηκαν χωρίς ἵχνη οἱ θαυμάσιες πόλεις, τά τέμπλα καί τά κάστρα τοῦ Μοντεζούμα, τῶν Μεξικανῶν βασιλέων, τῶν Ἰνκα καί τῶν Περουβιανῶν;

Τίνος ἦταν τό ἀλύπητο χέρι, πού γκρέμιζε βουνά ἀπό μπάζα ἐπάνω στίς οἰκοδομές αὐτές, οἱ ὁποῖες ἀπό ἄποψη ὁμορφιάς, τέχνης ἢ ἀρχιτεκτονικῆς μπορούσαν νά ἀνταγωνισθοῦν μέ τά ἀξιοπρόσεκτα κατορθώματα τῆς σημερινῆς ἐποχῆς;

Γιατί διεκόπησαν καί δέν συνεχίστηκαν οἱ πολιτισμοί τῆς ἀνθρωπότητας;

Ὅλα συνέβησαν διότι ἔτσι ἤθελε ὁ Θεός. Οἱ ἐξαφανισμένοι πολιτισμοί καταστράφηκαν ὄχι ἀπό τόν Χρόνο, ὄχι ἀπό τήν ἐλαττωματικότητα τῆς Τέχνης, ἀλλά ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαριῶν ἐναντι τῆς Πίστεως καί τῆς ἱερᾶς Ἠθικῆς. Ἡ ἠθική ἐλαττωματικότητα λοιπόν καί ὄχι ἡ ἀτέλεια τῆς Τέχνης τά ἐνταφίασε στό ἀτελείωτο σκοτάδι. “Καί σὺ Καπερναούμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως Ἄδου καταβιβασθήσῃ.” (Ματθ.11, 23). Ἡ προφητεία αὐτή τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἔγινε ὅταν ἡ Καπερναοὺμ ἔλαμπε διά τῆς λαμπρότητας τῆς Τέχνης της καί ἦταν γνωστή ὡς σημαντική πόλη στίς ὄχθες τῆς λίμνης τῆς Τιβεριάδας, ἐκπληρώθηκε πλήρως. Καί ἐκπληρώθηκε μέ τρόπο τόσο φοβερό

ὥστε σήμερα ὁ ταξιδιώτης, πού φθάνει στὸν ἔρημο ἐκεῖνο τόπο, γεμᾶτο κολλι-
τσίδες καὶ φίδια, ἀναρωτιέται: «Εἶναι ἄραγε δυνατόν ὁ ἀποκρουστικός αὐτός
τόπος νά κατοικεῖτο κάποτε, εἶναι ἄραγε δυνατόν ἐδῶ νά βρισκόταν ἡ μεγάλη
καὶ πλούσια πόλη Καπερναοῦμ;»

Ἡ εὐαγγελικὴ μας Ἡθικὴ εἶναι ἀμετάβλητη, ἐνῶ ἡ Τέχνη μεταβάλλεται.
Ἡ Ἡθικὴ εἶναι κυρίαρχη, ἐνῶ ἡ Τέχνη εἶναι μονάχα ἡ ὑπηρέτριά της. Γι' αὐτό
τόν λόγο ἡ Τέχνη πρέπει νά ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν Ἡθικὴ, Ἡ αἰώνιες ἀξίες βρίσκον-
ται στὴν σφαῖρα τῆς Ἡθικῆς καὶ ὄχι στὴν σφαῖρα τῆς Τέχνης. Ὁ ὁποιοσδήποτε
λαὸς δυσκολεύεται, ἐάν δέν ἀδυνατεῖ, νά ἰδεῖ τὸν σκοπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς
στὴν Τέχνη καὶ νά θυσιάζει ἐξαντλητικά τίς δυνάμεις του πρὸς τὸν σκοπὸ τῆς
ἀνάπτυξης τῆς Τέχνης σέρνοντας πίσω της τὴν Ἡθικὴ, ὅπως ὁ Ἀχιλλεὺς ἔσερνε
πίσω ἀπὸ τὸ κάρο του τὸ ἄψυχο σῶμα τοῦ Ἑκτορα. Ἐνας παρόμοιος λαὸς
θά μπορούσε νά καλλωπίζει τίς πόλεις του μέ ἐλεφαντόδοντα καὶ μέ χρυσά,
κάνοντάς τις νά μοιάζουν μέ τὰ βασιλικά παλάτια τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραήλ. Ἀλλὰ
στὶς πόλεις αὐτές θά κατοικοῦν οἱ Ἀχαάβ καὶ οἱ Ἰεζαβέλ πού «παρώργησαν
τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραήλ» (Γ' Βασ. 22, 38) καὶ τὴν τελευταία λέξη εἶχαν ἐκεῖ
ὄχι οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ τὰ σκυλιά.

Δέν εἶναι δύσκολο νά ἐκλέγεις ἀνάμεσα στὴν εὐθυκρισίᾳ καὶ τὴν
μαεστρία, τὴν δεξιότητα, Ἐνας ἄνθρωπος πού διαθέτει ὀρθή κρίση, ἀλλὰ
δέν ἔχει μαεστρία, ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ κάποιον δεξιότηχην πού στερεῖται
εὐθυκρισίας. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ στὴν Ἀνατολή καὶ στὴν Δύση, καὶ στὸν Βορρᾶ
καὶ στὸν Νότο, καὶ στὴν σήμερον ἡμέρα, ἀλλὰ καὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ προφήτου
Ἡσαΐα.

Ἡ Τέχνη ἀλλάζει τὴν στάση τοῦ ἀνθρώπου ὡς πρὸς τὴν φύση, ἀλλὰ ὄχι
τὴν στάση του ὡς πρὸς τὸν Θεόν καὶ πρὸς τοὺς ὑπολοίπους ἀνθρώπους. Ὅποιος
σκέπτεται διαφορετικά, ἐκεῖνος ἀποδίδει περισσότερη ἀξία στὰ πράγματα ἀπ'
ὅσο στὸ πρόσωπο, καὶ θεωρεῖ τὴν σκόνῃ ἀξιότερη ἀπὸ τὴν ψυχὴ.

Ἡ φοβερὴ τραγωδία τῶν καιρῶν μας ἔγκειται στὸν πόλεμο τῶν ἀνθρώπων
μέ τὸν Θεό. Ὁ Θεὸς θέλει νά ἀνυψῶνι τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο ὑπεράνω τῶν
ἀλόγων ὄντων, ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι θέλουν νά πνίξουν τὸ ἴδιο πρόσωπο ἀλλὰ καὶ
τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ, ἐξισώνοντάς τους στὴν πραγματικότητα μέ τὰ πράγ-
ματα. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πού στεροῦνται πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς
ἐμπειρίας φτιάχνουν ἀπὸ τὴν σύγχρονη Τέχνη ἓνα εἶδωλο τὸ ὁποῖο προσκυνοῦν
καὶ καλοῦν ὀλόκληρο τὸν κόσμον νά φέρει θυσίες στοῦ εἶδωλο αὐτό καὶ οἱ ἄτυχοι
λαοὶ ἀναγκάζονται νά ὑπακούουν. Ἀλίμονο πόσες θυσίες καὶ πόσο αἶμα!

Μονάχα κάποιος κωφὸς δέν ἀκούει πῶς ἡ Ἡθικὴ κάνει ἔκκληση πρὸς
τὴν γενεά μας: «Ἀνθρωποι, δέν διαλέξατε τὴν σωστὴ εὐθεῖα ὁδὸ!» Ἡ ὁδὸς πού
διαλέξατε ὁδηγεῖ πρὸς τὸ ἐφήμερο καὶ τὸ ἀπροσπέλαστο Τόπο ἀπὸ ὅπου δέν
υπάρχει ὁδὸς ἐπιστροφῆς.

Ἁγ. Νικόλαος Βελιμίροβιτς

Μετάφραση: **π. Ἡλίας Φρατσέας**

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Όταν γνωρίζεις, μαθαίνεις νά άκούς.
Όταν άκούς, μαθαίνεις νά σιωπάς.
Όταν σιωπάς, μαθαίνεις νά έκτιμᾷς.
Όταν έκτιμᾷς, μαθαίνεις νά σέβεσαι.

Κι όταν σέβεσαι, δέν μαθαίνεις, οὔτε γνωρίζεις άπλῶς, αλλά διδάσκεισαι.....

Οί πίο πολλοί άπό έμᾱς, ἴσως δέ γνωρίζουμε πῶς νά καταπιανόμαστε μέ τά πράγματα πού άφοροῦν στή ζωή μας, εἴτε μεγάλα καί σοβαρά εἶναι αὐτά, εἴτε μικρότερα κι άπλούστερα. Έτσι, ό όμορφος, μακρύς της δρόμος, δέν ξεκινάει μέ τό πολύτιμο έφόδιο πού λέγεται έπιλεκτικότητα, αλλά αντίθετα, μέ ένα άσήκωτο σακκίδιο, παραγεμισμένο άπό τό «φορτίο» τῆς ρηχότητας, τῆς έπιπολαιότητας καί τῆς άμάθειας.

Ένα πολύ τρανταχτό παράδειγμα, εἶναι οί περισσότεροι γονεῖς, πού «πατώντας» πάντα, πάνω στό καλό καί τό όφελος τῶν παιδιῶν τους, τά κατευθύνουν νά καταπιάνονται μέ πράγματα, πού οὔτε οί ἴδιοι γνωρίζουν τήν οὐσία καί τήν άξία τους, μέ άποτέλεσμα, καί τά παιδιά τους στή συνέχεια, νά άκολουθοῦν τήν ἴδια πορεία τῶν γονέων τους, μετεωριζόμενα σάν άνίδεες, άκαλλιέργητες καί «άσυνείδητες» μαριονέτες.

Η Μουσική, εἶναι ένας πολύ παρεξηγημένος τομέας στή ζωή τῶν ανθρώπων γενικότερα. Άλλοι τήν επιλέγουμε ως διασκέδαση, άλλοι ως τέχνη, άλλοι ως έπιστήμη, άλλοι ως έκφραση, άλλοι ως ανακούφιση, άλλοι ως χόμπυ, άλλοι ως ένα επιπλέον προσόν γιά τή σταδιοδρομία μας, άνάλογα μέ τό ποιοί εἴμαστε έμεῖς, ό χαρακτήρας μας, οί δυνατότητές μας, οί άνάγκες μας, οί άντιλήψεις μας καί τά βαθύτερα, ἢ τά επιφανειακά κριτήριά μας.

Όταν όμως τήν επιλέγουμε έμεῖς γιά τά παιδιά μας, αντί νά αναρωτιόμαστε σέ ποιο Όδεῖο νά γραφτοῦν καί μέ ποιο μουσικό όργανο θά άσχοληθοῦν, θά ἦταν καλύτερο νά αναρωτηθοῦμε καί νά ψάξουμε πολύ, ἄν εἴμαστε έμεῖς αὐτοί πού έχουμε άνάγκη νά σπρώξουμε τά παιδιά μας νά άκολουθήσουν τή Μουσική.

Υπάρχουν οικογένειες, πού έπειδή άγόρασαν ένα πιάνο γιά νά στολίζει κάποιο δωμάτιο τοῦ σπιτιοῦ τους, καί νά ταιριάζει μέ τό υπόλοιπο ντεκόρ του, αναγκάζουν τά παιδιά τους νά ξεκινήσουν μαθήματα πιάνου.

Υπάρχουν άλλες οικογένειες έπίσης, πού έπειδή εἶναι οικονομικά

εὐκατάστατες, τὰ παιδιά τους φοιτοῦν σέ σχολεῖα πού τούς παρέχεται ἡ δυνατότητα νά μαθαίνουν πολλά μουσικά ὄργανα. Αὐτό ἔχει σάν ἀποτέλεσμα, τὰ μέν παιδιά νά ἀδυνατοῦν νά συγκεντρωθοῦν σέ ἓνα πρᾶγμα, σοβαρά καί σωστά, μέ ὑπομονή καί πειθαρχία, οἱ δέ γονεῖς, νά κομπάζουν γιά τίς «ϊκανότητες» τῶν παιδιῶν τους.

Ἐάν τὰ παιδιά τῆς μιᾶς οἰκογένειας διδάσκονται στό σχολεῖο τους, ὄχι ἓνα, οὔτε δύο, ἀλλά τρία καί τέσσερα μουσικά ὄργανα, τότε πρέπει ἀπαραιτήτως καί τὰ παιδιά τῆς ἄλλης οἰκογένειας πού φοιτοῦν κι ἐκεῖνα στό ἴδιο σχολεῖο, νά διδαχθοῦν ὅπωςδήποτε τρία καί τέσσερα μουσικά ὄργανα.

Ἄλλες οἰκογένειες πάλι, πού τὰ παιδιά τούς μπορεῖ νά συνεχίσουν γιά λίγα χρόνια τή σπουδή κάποιου μουσικοῦ ὀργάνου καί νά προχωροῦν ὅπως-ὅπως, κουτσά-στραβά, ἀποκοῦν, μία ἀνεξήγητα φανταστική εἰκόνα γιά τό μέλλον τους. Κι ἐπιμένουν μέ ἓνα φανατισμένο, ἐγωιστικό πείσμα, ὅτι τὰ παιδιά τούς εἶναι «ταλέντα».

Τά δέ παιδιά, παρομοίως φαντασιόπληκτα, βλέπουν τό μέλλον τους, πολύ πετυχημένο, γεμάτο ἀπό Πτυχία καί Διπλώματα πάνω στή Μουσική, λές κι ἓνα Πτυχίο, ἢ ἓνα Δίπλωμα εἶναι ἓνας ἀπλός πασατέμπος μπροστά στά «αὐθάδη» ὄνειρά τους. Ἡ συνέχεια τοῦ μυθιστορήματος περιλαμβάνει μεταπτυχιακά στό ἐξωτερικό καί πολλά ἄλλα παρόμοια.

Καί ἡ Μουσική;

Ἡ Μουσική στέκεται πió πέρα, μακριά ἀπό τὰ μικρά, ἢ τὰ μεγάλα «ταλέντα» μας, μακριά ἀπό τίς ματαιοδοξίες μας, μακριά ἀπό τίς κάθε λογῆς διχασμένες ἀκοές μας. Στέκεται μακριά ἀπό τούς ὑπερφίαλους ὑπολογισμούς μας καί τίς καταναγκαστικές μας συνήθειες.

Ἡ Μουσική, δέν ἔχει ἀνάγκη οὔτε ἀπό ρομποτάκια, οὔτε ἀπό στρατιωτάκια, οὔτε ἀπό σοβαροφανεῖς σνομπιστές, οὔτε ἀπό ἀχαλίνωτους κι ἐξαλλους διασκεδαστές. Ἡ Μουσική δέν ἐξυπηρετεῖ τή συμπλήρωση τοῦ καθημερινοῦ, δυσβάσταχτου ὥραρίου τῶν παιδιῶν μας, οὔτε τίς ἐξαγριωμένες διαθέσεις τους στά parties.

Ποιό διδακτικό χέρι θά βρεθεῖ νά ὀδηγήσει τὰ παιδιά μας πρὸς τήν κατεύθυνση τῆς σωστῆς μουσικῆς καλλιέργειας; Ποιό διδακτικό στόμα θά βρεθεῖ νά τούς μιλήσει γι' αὐτό τό ὑπέροχο καί μοναδικό Δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν ἄνθρωπο; Καί ποιό διδακτικό μάτι θά διεισδύσει στά ἄδυστα τῆς ἀνθρώπινης φωνῆς καί τοῦ αὐτιοῦ, τῶν ἤχων τῆς φύσης, τῶν ἤχων τῆς σιωπῆς;

Ποιός θά μιλήσει στά παιδιά γιά τήν πειθαρχία, τήν συγκέντρωση, τήν τάξη, τή συνεργασία καί τήν ὑπακοή, πού ἐπιτυγχάνονται μέσῳ τῆς Μουσικῆς; Ποιός θά μιλήσει γιά τὰ μονοπάτια πού ἀκολουθεῖ ἓνας μουσικός, γιά

νά δημιουργήσει ή νά έκτελέσει ένα έργο; Ποιός θά μιλήσει στά παιδιά γιά τή Μουσική τών Άγγέλων; Τή Μουσική τών βουνών, τής θάλασσας καί τών ποταμών; Γιά τή Μουσική τών άστρων, ποιός θά τούς μιλήσει;

Έμεϊς οί γονεΐς, αλλά κι έμεϊς οί δάσκαλοι κάνουμε πολύ μεγάλο λάθος, όταν, άλλοτε άπαιτούμε από τά παιδιά μας νά βλέπουν τή Μουσική σάν ένα στεγνό καθήκον, κι άλλοτε νά τή χρησιμοποιούν σάν ένα μέσον γλεντιού, κε-φιοῦ καί ξεφαντώματος.

Στίς μέρες μας, τά παιδιά μας έχουν πολύ μεγάλες δυνατότητες καί μπορούν νά χειρίζονται πολύ εύκολα καί πολύ γρήγορα, διάφορες γνωστές σέ όλους μας συσκευές, αλλά καί πολύ εύκολα καί γρήγορα, παραιτούνται από κάθε προσπάθεια πού άπαιτεΐ κόπο καί προσήλωση.

Πόση ώρα μπορεί ένα παιδί νά καθήσει μπροστά σε έναν ύπολογιστή, αλλά καί πόση ώρα μπορεί νά καθήσει πάνω σέ ένα σκαμπό πιάνου; Πόση ώρα μπορεί νά καθήσει μπροστά σε μία τηλεόραση, αλλά καί πόση ώρα μπορεί νά σταθεΐ κρατώντας σωστά ένα δοξάρι βιολιού; Πόση ώρα μπορεί νά καθήσει ένα παιδί μέσα σέ ένα δάσος γιά νά άκούσει τούς ήχους τών φυλλωμάτων καί τών πουλιών, νά άφουγκραστεί τήν ήσυχία καί νά άκούσει τή φωνή του νά άντηχεΐ από τήν άπέναντι πλευρά μιās βουνοπλαγιάς; Τόν ήχο τής θάλασσας, όταν γλείφει τήν άκτή καί παρασύρει στήν έπιστροφή της τά ψιλά χαλικάκια, τό σιωπηλό καί γαλήνιο ήχο του βυθοῦ ,τόν ήχο του άέρα, όταν κάνει τήν έπιφάνειά της νά κυματίζει, πόση ώρα μπορεί νά καθήσει ένα παιδί γιά νά τούς άκούσει;

Ίσως τά παραδείγματα νά άκούγονται ευτελή στά άκαλλιέργητα αυτιά, τά δικά μας, τών γονέων ή, τών δασκάλων.

Μήπως όμως τελικά, έχουμε ευτελίσει έμεϊς οί ίδιοι τή Μουσική; Μήπως έμεϊς οί ίδιοι τή χρησιμοποιούμε όχι μέ έναν, αλλά μέ πολλούς παράλογους τρόπους, ξεχνώντας ότι έχει τή δύναμη νά έκφράζει, νά έπηρεάζει, νά άπευθύνεται καί νά μιλάει άμεσα στή συνείδηση, τή λογική καί τήν καρδιά του άν-θρώπου μέ τή δική της μοναδική γλώσσα;

Πόσο κακό κάνουμε, όταν από τή μία, ώθοῦμε τά παιδιά μας νά άσχο-ληθοῦν ή νά σπουδάσουν Μουσική, αλλά από τήν άλλη, δέν μπορούμε οὔτε νά τούς εξηγήσουμε, οὔτε νά τούς μεταδώσουμε, οὔτε νά τούς διδάξουμε, οὔτε κ'αν νά τούς προσφέρουμε τή χαρά τής άρμονίας τών ήχων. Όταν δέ μπορούμε νά ενεργοποιήσουμε τό μελωδικό τραγοῦδι καί νά ζωντανέψουμε τόν παλμό τής ψυχής τους. Όταν δέ μπορούμε νά καλλιεργήσουμε τό νοῦ τους μέ τόν ευτακτο ρυθμό πού ὑπάρχει σέ ὅλη τήν κτίση!

Πόσο κακό κάνουμε, όταν τά ώθοῦμε από τή μία, νά μεταχειρίζονται τή

Μουσική καί τή σπουδή της, μέ άσέβεια, καί μέ μία παντελή έλλειψη δίψας, φλόγας καί αγάπης γιά εκείνην κι από τήν άλλη, νά προσμένουμε από τά παιδιά μας, νά μεταμορφωθοῦν κάποτε σέ πολιτισμένα καί ψυχικά καλλιεργημένα όντα!

Ἡ πολύ γνωστή φράση πού άκούγεται συχνά, ότι ἡ Μουσική εξημερώνει τά ἦθη, μάλλον θά πρέπει νά αντικατασταθεῖ στήν εποχή μας από μία φράση έντελώς αντίθετη: ἡ Μουσική, εξαγριώνει τά ἦθη, σκυθρωπιάζει τά πρόσωπα καί καλλιεργεῖ άνήθικες συμπεριφορές, όπως αὐτές, τῆς ύπεροψίας, τῆς φιλαυτίας καί τοῦ άκρατου έγωκεντρισμοῦ.

....Όταν διδάσκεισαι, μαθαίνεις νά εὐγνωμονεῖς.

Όταν εὐγνωμονεῖς, μαθαίνεις νά «σκύβεις».

Όταν σκύβεις, μαθαίνεις νά προσεύχεσαι.

Κι όταν προσεύχεσαι, άπλως, μπορεῖς νά λέγεις Ἄνθρωπος.... Ἐπιστήμονας, Καλλιτέχνης, Ἐργάτης.... δέν ἔχει σημασία.

Τελικά, όπως όλα τά παρεξηγημένα πράγματα ἔτσι καί ἡ παρεξηγημένη Μουσική, ύπάρχει καί στέκει μακριά από όλα καί όλους μας. Γιά νά τήν άκούσεις δέ χρειάζεσαι οὔτε μπόλικά Πτυχία, οὔτε φοβερό ταλέντο, οὔτε ο,τιδήποτε ἔχει νά κάνει μέ τεχνητά μέσα.

Ἄρκεῖ νά θέλεις νά τήν άκούσεις, νά τή γνωρίσεις καί νά τή σεβαστεῖς. Τότε θά ἔχει πολλά νά σέ διδάξει καί εσύ τότε, σίγουρα θά τήν αγαπήσεις όπως τῆς άξίζει.

Ἰωάννα Μακρή

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΜΟΝΟ ΣΤΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ:

Στήν Ἀμερική καί στόν Καναδά αλλά καί σέ όρισμένα Εὐρωπαϊκά Κράτη, ὁ κληρικός πού προϊστάται στήν Ὁρθόδοξη Ἑλληνική Κοινότητα, ἔχει τήν δυνατότητα νά εκδίδει επίσημα πιστοποιητικά καί νά βεβαιώνει τήν κατοικία καί τά στοιχεῖα τῶν πολιτῶν πού κατοικοῦν στήν ένορία του. Προφανώς ἡ έξουσία αὐτή τοῦ ἔχει δοθεῖ από τίς τοπικές Ἀρχές, έξυπηρετεῖ καί τό Κράτος διότι αναγνωρίζει ότι ἡ κάθε ένορία ἔχει πλήρη γνώση τῶν ένοριτῶν της, παρακολουθεῖ τήν πορεία τῆς Ὁρθόδοξης κοινότητος καί τά έγγραφα πού χορηγεῖ έξομοιώνονται μέ τά έγγραφα πού εκδίδουν τά κατά τόπους Δημαρχεῖα. Τό παράδοξο ὅμως εἶναι ότι ἡ Ελλάδα δέν αναγνωρίζει ως επίσημα έγγραφα αὐτά πού χορηγοῦνται από τούς Κληρικούς τῶν τοπικῶν Ὁρθόδοξων Κοινοτήτων! Πιό συγκεκριμένα: Ὁ κληρικός πού εἶναι Προϊστάμενος μιᾶς Ὁρθόδοξης Κοινότητος στήν Ἀμερική ἔχει έξουσιοδότηση από τίς τοπικές Ἀρχές τῆς Ἀμερικῆς νά χορηγεῖ βεβαίωση μόνιμης κατοικίας κάποιου κατοίκου

τῆς Ἑνορίας του, ἀλλὰ τό Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν τῆς Ἑλλάδος ἔχει γνωμοδοτήσει ὅτι, γιά φορολογικούς σκοπούς, ἡ βεβαίωση π.χ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καί Νοτίου Ἀμερικῆς δέν περιλαμβάνεται στά νόμιμα δικαιολογητικά πού προβλέπει ἡ σχετική διευκρινιστική ἐγκύκλιος (ΠΟΛ. 1289/3.11.1997), μέ τήν ὁποία ἀπαριθμοῦνται τά δικαιολογητικά πού πρέπει νά προσκομίζονται στίς τράπεζες προκειμένου νά μήν παρακρατεῖται φόρος τόκων καταθέσεων σέ συνάλλαγμα στήν Ἑλλάδα (σχέτ. ἔγγραφο Ὑπ.Οἰκ: 114471/2004/5.12.1997). Δηλαδή, ἡ "Ὁρθόδοξη" Ἑλλάδα δέν ἀναγνωρίζει τήν ἐξουσία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἀπανταχοῦ τῆς γῆς(!), πού τῆς δίνουν τά ἄλλα Κράτη νά βεβαιώνει γιά τά στοιχεῖα τῶν ἐνοριτῶν τῆς, ἀλλά θέλει, γιά τίς δικές τῆς ὑποθέσεις, βεβαίωση ἄλλων ἀρμόδιων Δημόσιων Ἀρχῶν (π.χ. Ὁργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης, Ἀστυνομικῶν, Φορολογικῶν ἢ Ἑλληνικῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν κτλ.), ὅπως διευκρινίζεται στήν σχετική ἐγκύκλιο.

"Ὁλος ὁ ἑτερόδοξος κόσμος ἀναγνωρίζει ὡς Ἀρχή, τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλη-

ANNUNCIATION/ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ GREEK ORTHODOX CHURCH

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΝΟΡΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Rev. Presbyter Christos Christofidis

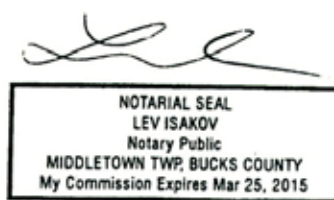
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Διά του παρόντος πιστοποιεῖται ὅτι ὁ κ. Γε. γεννηθεὶς τὴν 1
εἶναι μόνιμος κάτοικος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς ἀπὸ το 1971, εἶναι
νυμφευμένος με τὴν κα. Ι, τὸ γένος Ι, γεννηθεῖσας τὴν
., ἡ ὁποία μετανάστευσε στὶς ΗΠΑ το 1978, καὶ ἔχουν ἀποκτήσει δύο τέκνα,
τὴν:, γεννηθεῖσα τὴν καὶ τὸν Ι
Ἡ ἀνω οἰκογένεια διαμένει μόνιμα στὶς ΗΠΑ, στὴν διεύθυνση
. καὶ εἶναι μέλη τῆς Ἑλληνορθόδοξης Κοινότητος Ευαγγελισμοῦ
τῆς Θεοτόκου ἐνταῦθα.

Εν Ἐλκινς Πάρκ Πεννσυλβανίας, Πέμπτη, 30 Μαΐου 2013

Αιδ. Πρεσβύτερος Χρῆστος Χριστοφίδης

σιαστική Ἀρχή ἐκτός ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα! Τί φοβᾶται τό Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν; Μήπως ψευδομαρτυρήσει ὁ προϊστάμενος τῆς ἐνορίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅτι ὁ συγκεκριμένος φορολογούμενος εἶναι μόνιμος κάτοικος Ἀμερικῆς ἢ Καναδᾶ; Δέν εἶναι ἄραγε καί οἱ κληρικοί δημόσιοι λειτουργοί, ὅπως εἶναι καί οἱ δικαστικοί, οἱ ἀστυνομικοί καί οἱ καθηγητές τῶν Πανεπιστημίων; Ὅπως ἡ Ἀστυνομία βεβαιώνει τὴν κατοικία, τό γνήσιο τῆς ὑπογραφῆς, τά στοιχεῖα ταυτότητος τοῦ πολίτη, ἔτσι θά ἔπρεπε νά ἀναγνωρίζεται τό δικαίωμα αὐτό καί στήν κάθε ἐνορία. Αὐτό γίνεται ἤδη στήν Ἀμερική ἀλλὰ δέν γίνεται στήν Ἑλλάδα!

"Ἐχει, ἄραγε, παύσει ἡ Ἑλλάδα νά εἶναι Ὁρθόδοξο Κράτος; Ἐχει καταργηθεῖ ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος ὅπου ὀρίζεται ὡς Ἐπικρατοῦσα θρησκεία στήν Ἑλλάδα ἡ θρησκεία τῆς Ἀνατολικῆς

Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ;

Ἐχει καταργηθεῖ ἡ πάρ. 2 τοῦ ἄρθρου 16 ὅπου το Σύνταγμα προβλέπει ὅτι **«ἡ παιδεία ἀποτελεῖ βασική ἀποστολή τοῦ Κράτους καί ἔχει σκοπό τήν ἠθική, πνευματική, ἐπαγγελματική καί φυσική ἀγωγή τῶν Ἑλλήνων, τήν ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς καί θρησκευτικῆς συνείδησης καί τή διάπλασή τους σέ ἐλεύθερους καί ὑπεύθυνους πολῖτες»;** Ποιός ἔδωσε τό δικαίωμα στούς πολιτικούς μας, χωρίς καν νά γίνει ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος, νά καταργήσουν ἐν τοῖς πράγμασι τά ὀριζόμενα σέ αὐτό;

Καί μετὰ ἀναρωτιόμαστε πῶς κατάντησε ἔτσι ἡ Ἑλλάδα. Μέ τήν δική μας ἀνοχή καί μέ τήν δική μας ἀδράνεια ἀνέλαβαν οἱ ἐπιτήδιοι πολιτικοί μας νά ἀλώσουν τήν Πατρίδα μας μέ εἰρηνικό τρόπο. Ἀφήσαμε τό Κράτος ὄχι μόνο νά χωριστεῖ ἀπό τήν Ἐκκλησία ἀλλά νά περάσει στό λαό τή νοοτροπία ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀνήκει πιά στό παρελθόν, ὅτι ὁ σύγχρονος Εὐρωπαϊκός κόσμος δέν πρέπει νά μένει προσκολλημένος στίς πεποιθήσεις του ἀλλά νά προχωρεῖ μπροστά, ἀναπροσαρμόζοντας αὐτές τίς πεποιθήσεις σύμφωνα μέ τήν ἐποχή μας. Μέ τήν ἴδια λογική λοιπόν, πρέπει τό Κράτος νά σταματήσει τούς παιδικούς ἐμβολιασμούς διότι ἡ πολιομυελίτιδα, ἡ διφθερίτιδα, ἡ ἡπατίτιδα καί οἱ ἄλλες ἀσθένειες ἀνήκουν στό παρελθόν καί δέν πρέπει ὁ σύγχρονος γονιός νά μένει κολλημένος στήν ἀναζήτηση τῆς υἱείας ὅπως ἔκανε στό παρελθόν!

Γιατί ἄραγε ὁ πάλαι ποτέ φιλόσοφος Ἑλληνας, ἔπαψε νά χρησιμοποιεῖ τήν λογική του καί θεωρεῖ ὡς αὐτονόητα τά ἀδιανόητα; Οἱ ἐπιχειρηματίες πού δραστηριοποιοῦνται στό ὡρο τῆς γαστρονομίας ἔχουν συνειδητοποιήσει ὅτι οἱ ξένοι πού ἐπισκέπτονται τήν Πατρίδα μας δέν θέλουν νά τρῶνε αὐτά πού τρῶνε στίς πατρίδες τους ἀλλά ἀναζητοῦν τίς τοπικές γεύσεις, τίς τοπικές παραδόσεις, τά Ἑλληνικά προϊόντα, πού εἶναι γνήσια καί αὐθεντικά καί δυσεύρετα στόν ὑπόλοιπο κόσμο.

Ἐγραφε κάποιος περιοδικό γαστρονομίας ἕνα σχετικό ἄρθρο γιά μιὰ ξενοδόχο, πού παρέθετε στό πρῶνό τοῦ ξενοδοχείου της προϊόντα τοῦ σοῦπερ μάρκετ καί ὄχι ντόπια καί ἀγνά ὑλικά ἀπό τήν δική της παραγωγή, μέ τό σκεπτικό ὅτι οἱ ξένοι θέλουν νά τρῶνε αὐτά πού ἔχουν συνηθίσει νά τούς σερβίρουν. Καί ὅταν κάποιος τήν συμβούλευσε ὅτι πρέπει νά προσφέρει τά γνήσια καί παραδοσιακά προϊόντα πού διαθέτει ἡ περιοχή της, τότε διεπίστωσε ὅτι πράγματι οἱ ἄνθρωποι ἀναγνώρισαν τό γνήσιο καί διαφορετικό τῆς Ἑλλάδος γιατί εἰσέπρατε συγχαρητήρια γιά τήν φιλοξενία καί τήν προσφορά της. Ἡ Παράδοση καί ἡ Ἑθνική ταυτότητα περιορίζεται, τελικά, σήμερα μόνο στήν γαστρονομία; Ἐκεῖ μένουμε στήν Παράδοση; Ἐκεῖ μόνο δέν θεωρούμαστε ὀπισθοδρομικοί;

Συζητοῦμε γιά στροφή στά Ἑλληνικά προϊόντα καί καλῶς λέμε. Ἀλλά μπορούμε νά προωθοῦμε τά Ἑλληνικά προϊόντα ἐνῶ ἀπεμπολοῦμε ὅλες τίς ἄλλες Ἑλληνορθόδοξες Παραδόσεις τῆς Πατρίδος μας ἐν ὀνόματι τῆς «ἐλευθερίας τῆς ἔκφρασης» καί τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀτόμου; **Μήπως, τελικά, δέν εἶναι ἡ Εὐρώπη καί ἡ Ἀμερική πού μᾶς ἐπιτάσσει νά ἀφήσουμε τίς Παραδόσεις μας ἀλλά ἐμεῖς οἱ ἴδιοι,** ὅπως ἡ ξενοδόχος, γιατί νομίζουμε ὅτι ἔτσι θά γίνουμε ἀρεστοί καί ἀποδεκτοί ἀπό τόν ὑπόλοιπο κόσμο, σερβίροντάς τους ὅ,τι ἔχουν συνηθίσει; Ὁ κόσμος ὅμως, πιστεύω, ὅτι ἀναζητᾷ τό γνήσιο καί τό αὐθεντικό. **Αὐτό ἀναγνωρίζουν καί οἱ Ἑλληνορθόδοξες Κοινότητες τοῦ ἐξωτερικοῦ,** οἱ ὁποῖες ἀποδίδουν περισσότερη τιμή στόν Ὁρθόδοξο κληρικό ἀπό ὅση ἀποδίδουμε ἐμεῖς οἱ “Ὁρθόδοξοι” Ἑλληνες στούς κληρικούς μας!

Μαρίνα Διαμαντῇ

«ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ»

Η παρουσίαση θεατρικῶν ἔργων μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νά καταδυθοῦμε στὰ κείμενά τους, νά ἀνασύρουμε μαργαριτάρια καί νά τὰ προσφέρουμε στοὺς ἀναγνώστες τῆς ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ μέ τὰ σχόλια μας.

Ἡ τραγωδία “Ἀγαμέμνων”, πρῶτο ἔργο τῆς τριλογίας “Ὀρέστεια” τοῦ Αἰσχύλου -τὰ ἄλλα δύο “Χοηφόροι” καί “Εὐμενίδες”- παρουσιάσθηκε ἀπὸ τὸ ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κοζάνης κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες σέ διάφορα μέρη τῆς πατρίδας μας σέ σκηνοθεσία Νικαίτης Κοντούρη.

Ὁ ποιητὴς μέ τὸ στόμα τοῦ Χοροῦ, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ γέροντες, ἐκφράζει τὴν λαϊκὴ πεποίθηση ὅτι στὸν θεῖο παράγοντα ὀφείλεται ἡ δυνατότητα πού ἔχουν οἱ θνητοὶ νά διδάσκονται ἀπὸ τὰ παθήματά τους. Στὴν πρώτη περίπτωση λέει γιὰ τὸν Δία (στ. 178) ὅτι “ἔβαλε νόμο τὸ πάθημα μάθημα νά γίνεται”. Καί στὸν στίχο 250: “Κι ἡ Δίκη ἡ θεϊκὴ κάνει νά μαθαίνουν ὅσοι παθαίνουν κάτι”.

Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δέν πρόκειται γιὰ παθήματα πού ὀφείλονται σέ ἐνέργειες ἄλλων ἀνθρώπων (π.χ. ἀδικίες) ἢ τυχαῖα περιστατικά. Πρόκειται γιὰ παθήματα ἀπὸ ἐσφαλμένες δικές μας ἐνέργειες. Καί στὸν κόσμο τῆς εἰδωλολατρείας οἱ ἄνθρωποι ἐγνώριζαν τί εἶναι κακό καί καλό, γενικά. Δέν ὑπῆρχε τὸ ἄπλετο φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ ὁ λύχνος τῆς συνειδήσεως δέν εἶχε σβήσει (Ρωμ. 2 14-15).

Ποιά εἶναι τὰ παθήματα; Οἱ δυσμενεῖς συνέπειες τῶν ἐσφαλμένων ἐπιλογῶν μας. Λόγω πλάνης, ἀδυναμίας, παθῶν (κενοδοξία, φιλαρχία, φιληδονία, πλεονεξία). Καί εἶναι πολὺ σημαντικό ὅτι ὁ ποιητὴς μιᾶ γιὰ μάθημα, γιὰ διόρθωση ὥστε νά ἀποφευχθεῖ ἐπανάληψη ἐσφαλμένων ἐνεργειῶν. Ἀπὸ τὰ παθήματα μποροῦμε νά ὀδηγηθοῦμε σέ αὐτογνωσία καί στὸν ἀγῶνα πνευματικῆς ἀναβαθμίσεως. Ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἐκτός ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου καί τὴν πείρα τῶν Πνευματικῶν, ἔχουμε στή διάθεσή μας τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ πού ἐνισχύει τὸν πνευματικὸ μας ἀγῶνα. Καί ἐκτός ἀπὸ τὴν σύνεση πού μᾶς παρέχει ἡ αὐτογνωσία, μᾶς τροφοδοτεῖ τὴν ταπεινοφροσύνη, αὐτὴ τὴν ἀνεκτίμητη σοφία.

Πάλι μέ τὸ στόμα τοῦ Χοροῦ, (στ.222): “Διότι κάνει ἀπόκοτους τοὺς θνητοὺς ἡ ἄσχημη ἡ σκέψη, ἡ δύστυχη παραφροσύνη, πρώτη αἰτία τοῦ κακοῦ”. Ἡ μεταπτωτικὴ μας κατάσταση φανερῶνεται ὡς πνευματικὴ ὑποβάθμιση, κακὴ ἀλλοίωση τοῦ ἔσω ἀνθρώπου, τῆς καρδίας καί ὡς σκοτισμὸς τοῦ νοῦ. Δέν βλέπουμε καθαρά, δέν βλέπουμε ὀρθά. Γι’ αὐτὴν τὴν “παραφροσύνη”

γράφει ὁ Αἰσχύλος. Καί τήν θεωρεῖ “πρώτη αἰτία τοῦ κακοῦ”. Ἀλλά εἶναι καί συνέπεια τῆς προσχωρήσεώς μας στό κακό ἀπό τήν αὐγή τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας, στόν Κῆπο τῆς Ἑδέμ.

Στούς στίχους 373-384 ὁ Χορός ἐπισημαίνει ὅτι ἡ ἀπληστία ἀποτελεῖ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς, πυροδοτεῖ “πολεμική μανία”, τό δίκαιο παραθεωρεῖται. Καί οἱ ἀδικίες δέν ἐπισύρουν κυρώσεις; Ἐάν ἡ ἀνθρώπινη δικαιοσύνη ἀργεῖ ἢ δέν ἔρχεται, ἡ Θεία Δικαιοσύνη ἀγνυπνεῖ καί ἐπέρχεται. “Ἔστι Δίκης ὀφθαλμός ὃς τά πάνθ’ ὀρᾷ”. Μήπως μπορούμε νά κρυφτοῦμε ἀπό τήν συνείδησή μας; “Διότι δέν ὑπάρχει πύργος νά κρυφτεῖ ὅποιος μέ πλούτου ἀχορταγιά κλοτσάει τόν τρανό βωμό τῆς Δίκης”, ἐπισημαίνει ὁ Αἰσχύλος (στ. 381). Ἡ Δίκη γιά τοὺς ἀρχαίους προγόνους μας ἦταν θεότητα. Οἱ ἀπληστοὶ “τά σπίτια τους γεμίζουν ὑπερβολικά, πέρα ἀπὸ τό μέτρο” (στ. 376). Ἀπόστολος Παῦλος: “ἔχοντες δέ διατροφάς καί σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθῆσόμεθα. οἱ δέ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμόν καί παγίδα καί ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καί βλαβερὰς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καί ἀπώλειαν” (Α΄ Τιμ. 6 8-9). Αἰσχύλος: “Ἄς εἶναι χωρίς ζημιά, ὥστε νά τοῦ φτάνουν ὅσα ἔχει ὅποιος ἔχει σκέψη καλή” (στ. 377).

Καί πάλι μέ τό στόμα τοῦ Χοροῦ, πού ἐκφράζει τήν κοινή γνώμη, ὁ ποιητής προειδοποιεῖ (στ.468): “τό νά σέ παινεύουν ὑπερβολικά εἶναι ἐπικίνδυνο”. Γιατί; Διότι τρέφεται ὁ ἐγωϊσμός μας. Διότι “παίρνουν τά μυαλά μᾶς ἀέρα”, κατά τήν λαϊκή ἐκφραση. Καί ἡ ὑπερηφάνεια διώχνει τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ, χάνουμε τήν ἀλήθεια γιά τόν ἑαυτόν μας, ὑποβαθμίζονται οἱ σχέσεις μας μέ τοὺς συνανθρώπους μας.

Οἱ Χριστιανοὶ γνωρίζουν τήν ἀξία τῆς ταπεινοφροσύνης. Κάποιοι διαπιστώνουμε τίς συνέπειες τῆς ἀπουσίας της. Ἀντίποδας τῆς ταπεινοφροσύνης ἡ ὑπερηφάνεια. Γνήσια θυγατέρα της ἡ ἀλαζονεία. Τήν τροφοδοτοῦν σωματική ρώμη, εὐφυΐα, κοινωνική θέση, πλοῦτος, πολιτική ἐξουσία κ.ἄ. Εἶναι ἀτομική καί συλλογική. Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας εἶχαν διαγνώσει αὐτήν τήν ψυχική νόσο. Ἀπέναντι στή δοκησιοφία κάποιων ὁ Σωκράτης ὕψωσε τό “ἐν οἶδα ὅτι οὐδέν οἶδα”. Καί οἱ τραγικοὶ ποιητές ἐπισημαίνουν τήν ἀσθένεια καί τίς συνέπειές της. Ὁ Αἰσχύλος στόν “Ἀγαμέμνονα” (στ 763-771) γράφει τό “στοιχείο ἀκαταπολέμητο, ἀνίκητο, ἀνίερο, τό θράσος” πού γεννᾷ ἡ ἀλαζονεία.

Μετά τήν δολοφονία τοῦ Ἀγαμέμνονα ἀπὸ τήν Κλυταιμνήστρα στό λουτρό τοῦ ἀνακτόρου, ἡ συζυγοκτόνος ἀπευθύνεται πρὸς τόν Χορό καί προσπαθεῖ νά δικαιολογήσει τήν πράξη της. “Εἶσαι πολύ φιλόδοξη καί εἶπες

λόγια ὑπεροπτικά” τῆς ἀπαντᾶ ὁ Χορός (στ. 1426). Ἐμφανίζεται καί ὁ ἐραστής τῆς Αἰγισθος καί λέει στό χορό (στ.1608): “κι ἔβαλα τό χέρι μου πάνω σ’ αὐτόν, ἂν καί δέν ἤμουν μπρός, ἀφοῦ ὀργάνωσα ὅλο τόν τρόπο τῆς δολερῆς ἐνέργειας”. Ὁ Χορός τοῦ ἀπαντᾶ: “Αἰγισθε, δέν ἐκτιμῶ νά ἀλαζονεύεσαι γιά ἐγκλήματα”. Ἀλαζονεία καί γιά κακές πράξεις; Δέν εἶναι σπάνιο τό φαινόμενο. Ἡ κακή ἀλλοίωση τοῦ εἶναι μας, ἡ πνευματική τύφλωση φθάνει καί σ’ αὐτό τό σημεῖο. Καύχηση καί ἀλαζονεία γιά βδελυρά κατορθώματα!

Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν κάνει σημαντικές ἀναλύσεις γιά τόν φθόνο. Εὐχῆς ἔργον νά τίς ἀξιοποιοῦσαν οἱ ψυχίατροι. Γιά τήν ψυχική αὐτή ἀσθένεια κάνει λόγο ὁ ποιητής χρησιμοποιώντας τήν κοινή ἐμπειρία. Μέ τό στόμα τοῦ Χοροῦ ἐκφράζει μιᾶ λογική ἐπιθυμία (στ. 471): “Προτιμῶ μιᾶ εὐτυχία πού φθόνο δέν προκαλεῖ”. Ἡ Κλυταιμνήστρα ἔχει διαφορετική ἀποψη. “Ἄνθρωπος πού δέν τόν φθονοῦν δέν εἶναι ἀξιοζήλευτος”, λέει στόν Ἀγαμέμνονα (στ. 939). Κατά τόν Ἀγαμέμνονα ὁ φθόνος ἀποτελεῖ “κακοδιάθετο φαρμάκι, καθισμένο στήν καρδιά” (στ. 834). Καί στόν ἐπόμενο στίχο τόν χαρακτηρίζει “ἀρρώστεια”. Φαίνεται ὅτι δέν ἦταν καί τόσο σπάνιο τό φαινόμενο τοῦ φθόνου γιά τήν εὐτυχία, τίς ἐπιτυχίες τῶν ἄλλων γιά νά λέει ὁ Ἀγαμέμνωνας (στ. 832): “Διότι γιά λίγους ἀνθρώπους εἶναι φυσικό αὐτό, τό φίλο τους πού εὐτυχεῖ νά ἐκτιμοῦν δίχως νά τόν φθονοῦν”.

Ὁ Αἰσχύλος δέν περιορίζεται στήν ἐπισήμανση τῶν ἀρνητικῶν πνευματικῶν στοιχείων, ἐνεργειῶν, καταστάσεων. Τό καλό, ἡ πνευματική ὑγεία δέν ἔχουν ἐκλείψει ὁλοσχερῶς. “Ὅμως ἡ Δίκη λάμπει μέσα σέ σπίτια μαυροκάπνιστα καί τιμᾶ τήν ἐνάρετη ζωή”, σημειώνει στόν στίχο 772. Ὁ Ἀγαμέμνωνας θεωρεῖ τήν ἔλλειψη ἐπιπολαιότητας σημαντικό στοιχεῖο: “καί τό νά μή σκέφτεται κανεῖς ἀστόχαστα εἶναι τό πιό μεγάλο δῶρο τοῦ θεοῦ” λέει στή γυναῖκα του (στ.927).

Δέν θά ἀσχοληθοῦμε μέ τήν ὑποκρισία καί τήν δολιότητα τῆς συζυγοκτόνου Κλυταιμνήστρας γιατί εἶναι γνωστές. Τό ἔργο κλείνει μέ τήν ἀκόλουθη φράση τῆς, πού ἐκφράζει τήν πλάνη τῆς. μέ τήν ὁποία παροτρύνει τόν Αἰγισθο νά ἀγνοήσει τίς ἀπειλές τοῦ Χοροῦ: “Μή δώσεις σημασία σ’ αὐτά ἐδῶ τά μάταια γαυγίσματα· τήν ἐξουσία ἔχοντας στό παλάτι θά τά βολέψουμε καλά”. Λησμονεῖ ὅτι τό κακό δέν μένει ἀτιμώρητο. Ὁ γιός τῆς Ὁρέστης θά ἔλθει νά ἐκδικηθεῖ τήν δολοφονία τοῦ πατέρα του (βλ. “Χοηφόροι” Αἰσχύλου, “Ἡλέκτρα” Σοφοκλῆ, “Ἡλέκτρα” Εὐριπίδη, “Ὁρέστης” Εὐριπίδη). Λησμονεῖ ὅτι “ὅποιος πιάσει πιάνεται, πληρώνει ὅποιος σκοτώνει” (στ.1562). “πάντες γάρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται” ὑπενθυμίζει ὁ Κύριος στόν Πέτρο στόν κήπο τῆς Γεσθημανῆ (Μάτθ 26 52). Ἡ βία γεννᾶ βία.

Ὁ μέτριος Αἰγισθος τολμᾷ νά συμβουλευθεῖ ἀπειλητικά τά μέλη τοῦ Χοροῦ (στ 1624): “Μή κλοτσᾷς πάνω στά καρφιά μήπως χτυπώντας πονέσεις” “Σκληρόν σοι πρός κέντρα λακτίζειν” ἐπισημαίνει ὁ Κύριος στόν διώκτη Σαῦλο μπροστά στά τείχη τῆς Δαμασκοῦ (Πράξεις 26 15).

Στήν πράξη τῆς Κλυταιμνήστρας μπορούμε νά ἀναγνωρίσουμε μίαν ἀντεπίθεση τῆς μητριαρχίας. Ὁ ποιητής ἔχει πλάσει μιά δυναμική, ἀποφασιστική, ἀδίστακτη γυναῖκα. Σέ καμμία ἀπό τίς τραγωδίες τοῦ Μηकुναϊκοῦ κύκλου ὅπου ἐμφανίζεται ἡ συζυγοκτόνος δέν βλέπουμε μετάνοια ἢ μεταμέλεια.

Ὁ Χορός ἔχει τό θάρρος νά τήν κατηγορήσει γιά τό ἐγκλημά της. Ἐκείνη παρουσιάζεται ὡς ὄργανο τῆς Δίκης πού τιμωρεῖ τόν ἐκπρόσωπο τοῦ οἴκου τῶν Ἀτρειδῶν γιά τά ἐγκλήματά του. Δικαίως κατηγορεῖ τόν Χορό ὅτι δέν ἀντέδρασε ἀναλόγως ὅταν ὁ Ἀγαμέμνωνας θυσιάσε τήν κόρη του Ἴφιγένεια. Σκόπιμα ὁ ποιητής παρουσιάζει τόν Χορό πιστό καί ἀφοσιωμένο στόν βασιλέα Ἀγαμέμωνα, νά παραβλέπει ἀρνητικά στοιχεῖα του, κακές πράξεις του. Ἄντρας ὁ Αἰσχύλος μέ τό στόμα ἀντρῶν ὑποστηρίζει τήν ἀνδροκρατία.

Ἡ προφητεία τῆς Κασσάνδρας ἔχει κάπως προετοιμάσει τόν Χορό. Οἱ δύο κραυγές τοῦ δολοφονουμένου μέσα στό ἀνάκτορο Ἀγαμέμωνα τούς ὀδηγοῦν στό συμπέρασμα: “... φαίνεται πώς τέλειωσε τό ἔργο” (στ. 1546). Ἕνας γέροντας τοῦ Χοροῦ προβλέπει: “Νά τό δεῖς μπορεῖς ἔτσι κάνουν τώρα τήν ἀρχή δείχνοντας σημάδια μιᾶς ἐξουσίας τυραννικῆς γιά τήν πόλη” (στ. 1354). Προβληματίζονται γιά τί τούς περιμένει: “Ἀλήθεια, τή ζωή μας σέρνοντας ἔτσι θά σκύβουμε κεφάλι σ’ αὐτούς τούς ἀδιάντροπους πού τό σπίτι (ἐννοεῖ τό ἀνάκτορο, ἐξουσία) ἀφεντεύουν; Ἀλλά δέν εἶναι ὑποφερτό· ὁ θάνατος εἶναι πιό καλός· διότι τοῦ θανάτου ἡ μοῖρα εἶναι πιό γλυκιά ἀπ’ τή σκλαβιά” (1362-1366).

Γνήσιοι ἀπόγονοι αὐτῶν τῶν Ἀργείων θά ποῦν μέ τό στόμα τοῦ Ρήγα Φεραίου: “Καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά καί φυλακή”. Καί στή συνέχεια ἡ ἀποφασιστική ἱαχὴ “Ἐλευθερία ἢ θάνατος” θά δονήσει τούς Ἑλλαδικούς αἰθέρες. Καί οἱ ἐπὶ τετρακόσια χρόνια ραγιαδες θά ὀρθώσουν τό ἀνάστημά τους καί θά προστάζουν: “Μέριασε βράχε νά διαβῶ”!...

Νίκος Τσιρώνης

Η ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

Ὅμιλίες μέ σκοπό νά βοηθηθοῦμε
στήν πνευματική μας ζωή γίνονται στήν Ἐνορία μας,
στήν Πνευματική ΕΣΤΙΑ τῶν Ἐκδόσεων «**ΥΠΑΚΟΗ**»,
Μαυρομιχάλη **96** :

- Κάθε **ΚΥΡΙΑΚΗ** πρωΐ, μετά τήν Θ. Λειτουργία,
ἀπό τίς **11:30** ἕως τίς **1:30** τό μεσημέρι,
μέ γενικό Θέμα:
«**Διάγνωση καί θεραπεία τῶν προβλημάτων**
τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς μέ ὁδηγό τίς
“ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ” τοῦ Ἀγίου Ἀβγουστίνου».

Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος γίνεται διάλογος μέ τοὺς ἀκροατές.
Πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁμιλίας παρατίθεται δωρεάν ἓνα μικρό πρόγευμα
πρός ἀναψυχὴν τῶν προσερχομένων εὐθύς μετά τή Θ. Λειτουργία.

Κάθε **ΤΡΙΤΗ**

- Τά **ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ** τῆς **ΤΡΙΤΗΣ**, 6 - 7μ.μ., με γενικό Θέμα:
«**Η ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**».
- **Η ΣΧΟΛΗ ΝΕΩΝ - ΓΟΝΕΩΝ & ΣΥΖΥΓΩΝ** θά ἐπαναρχίση στίς
5 Νοεμβρίου 2013.

Ἐπεύθυνος Συνάξεων: π. Βασίλειος Βολουδάκης.

-
- Κάθε **ΤΕΤΑΡΤΗ** ἀπόγευμα, στό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἀγ. Νεκταρίου μετά τόν
Ἑσπερινό καί τήν Παράκληση οἱ ὁμιλίες ἔχουν γενικό Θέμα: «**Μέ ὁδηγό τήν**
Παλαιά καί τήν Καινή Διαθήκη».

Ἐπεύθυνος - Συντονιστής: π. Φίλιππος Μίαρης.

